بِسمِ اللهِ الرَّحمٰنِ الرَّحیمِ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ عَجِّل فَرَجَهُم

آموزش قرآن

اوّل دبستان

۱۰۱۱

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

نام کتاب: آموزش قـرآن (اجـرای آزمایشـی) ـ اوّل دبستان ـ ۱۰۱۱
پدیدآورنده: سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
مدیریت برنامه‌ریزی درسی و تألیف: دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی عمومی و متوسطه‌ی نظری

نام شناسه ی افزوده ی برنامه‌ریزی درسی و تألیف:
شورای برنامه‌ریزی درسی، راهبری و نظارت بر تولید بسته‌های تربیت و یادگیری دوره‌ی اوّل ابتدایی:
سیدمهدی باقریان، حسن حذرخانی، فاطمه رمضانی، نبی‌الله صادقیان، لطیف عیوضی، معصومه فرهوش، علی لطیفی
شورای تدوین راهنمای تفصیلی قـرآن دوره‌ی اوّل ابتدایی:
احمد ابوالقاسمی، محمّدمهدی بحرالعلوم، شهریار پرهیزکار، مرتضی توکلّی، داوود تک فلّاح، محمّد حاج ابوالقاسم، محمّد خواجوی، محمّدعلی خواجه‌پیری، کریم دولتی، محمّدحسین سعیدیان، حسینعلی شریف، علی قاسمی، حمیدرضا مستفید، رسول محمّدزاده، سیّدمهدی هاشمی، نجمه سادات هاشم آبادی
شورای طراحی، تألیف و تدوین بسته‌ی یادگیری قـرآن دوره‌ی اوّل ابتدایی:
علی قاسمی، کلر ژوبرت، مریم اسلامی، سیّدمحمّد مهاجرانی، فاطمه رمضانی، سیّدسجّاد طباطبایی‌نژاد، مرتضی مرتضوی، یاسین شکرانی، مریم قربانی جزن آبادی، سیّدمهدی هاشمی، رسول محمّدزاده، نعیمه جلالی نژاد

مدیریت آماده‌سازی هنری: اداره ی کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی
شناسه افزوده آماده‌سازی: احمدرضا امینی (مدیر امور فنی و چاپ) ـ مجید ذاکری یونسی (مدیر ارشد هنری) ـ محمّد عباسی (مدیر هنری و طراح گرافیک) ـ محمّد عباسی (صفحه آرا) ـ گلنوش شریفی ـ علی ذاکری (تصویرگر) ـ کامران انصاری (طراح خط رایانه‌ای) ـ ملاحت نجفی (ویراستار) ـ حمید ثابت کلاچاهی (امور توسعه سازی) ـ فاطمه گیتی جبین، الهام جعفرآبادی (امور آماده سازی)

نشانی سازمان: تهران، خیابان ایرانشهر شمالی ـ ساختمان شماره‌ی ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)
تلفن: ۹-۸۸۸۳۱۱۶۱، دورنگار: ۸۸۳۰۹۲۶۶، کدپستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹
ناشر: شرکت افست: تهران، کیلومتر ۴ جاده ی آبعلی، پلاک ۸، تلفن: ۷۷۳۳۹۰۹۳، دورنگار: ۷۷۳۳۹۰۹۷، صندوق پستی: ۴۹۷۹-۱۱۱۵۵
چاپخانه: شرکت افست «سهامی عام» (www.offset.ir)
سال انتشار و نوبت چاپ: چاپ دوم ۱۴۰۵

برای دریافت فایل pdf کتاب‌های درسی به پایگاه کتاب‌های درسی به نشانی www.chap.sch.ir و برای خرید کتاب‌های درسی به سامانه فروش و توزیع مواد آموزشی به نشانی www.irtextbook.ir یا www.irtextbook.com مراجعه کنید.

کلیه ی حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش است و هرگونه استفاده از کتاب و اجزای آن به صورت چاپی و الکترونیکی و ارائه در پایگاه‌های مجازی، نمایش، اقتباس، تلخیص، تبدیل، ترجمه، عکس‌برداری، نقاشی، تهیه فیلم و تکثیر به هر شکل و نوع بدون کسب مجوز از این سازمان ممنوع است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

شابک: ۱-۳۷۷۰-۰۵-۹۶۴-۹۷۸
ISBN:978 - 964 - 05 - 3770 - 1

بچّه های کوچکی که در دبستان هستند،
همین ها سرمایه ی این کشور هستند.

امام خمینی (قُدِّسَ سِرُّهُ)

فهرست

فصل اوّل — مهربانی های خدای من

درس اوّل : دوستان جنگل ۲

درس دوم: دریای پُرآب ۶

درس سوم: خوشه‌های انگور ۱۰

درس چهارم: مامان و بابا، هدیه‌های خدا ۱۴

درس پنجم: پیامبر مهربان ۱۸

درس ششم: کتاب دوست‌داشتنی ۲۲

شعـرخوانی: آفریده‌های خدا ۲۶

فصل دوم — پیام‌های خدای مهربان من

جشن قرآن ۲۸

درس هفتم: سلام ۳۰

درس هشتم: خوش‌زبانی ۳۴

درس نهم: نیکی به پدر و مادر ۳۸

درس دهم: خوبی به دیگران ۴۲

درس یازدهم: مسابقه‌ی خوبی‌ها ۴۶

شعـرخوانی: مثل دریا ۵۰

فصل سوم — سوره‌هایی از کتاب خدای مهربان من

درس دوازدهم: سوره ی «حمد»، آیه‌ی ۱ ..... ۵۲

درس سیزدهم: سوره ی «حمد»، آیه‌ی ۲ ..... ۵۶

درس چهاردهم: سوره ی «حمد»، آیه‌ی ۳ ..... ۶۰

درس پانزدهم: سوره ی «حمد»، آیه‌ی ۴ ..... ۶۴

درس شانزدهم: سوره ی «حمد»، آیه‌ی ۵ ..... ۶۸
درس هفدهم: سوره ی «حمد»، آیه‌ی ۶ ..... ۷۲
درس هجدهم: سوره ی «حمد»، آیه‌ی ۷، بخش اوّل ۷۶
درس نوزدهم: سوره ی «حمد»، آیه‌ی ۷، بخش دوم ۸۰
شعـرخوانی: مهربان‌تر از همه ۸۵
درس بیستم: سوره‌ی «توحید» ۸۶
جلسه‌ی اوّل: سوره ی «توحید»، آیه‌ی ۱ ..... ۸۸
جلسه‌ی دوم: سوره ی «توحید»، آیه‌ی ۲ ..... ۹۰
جلسه‌ی سوم: سوره ی «توحید»، آیه‌ی ۳ ..... ۹۲
جلسه‌ی چهارم: سوره ی «توحید»، آیه‌ی ۴ ..... ۹۴
شعـرخوانی: آفریدگار ما ۹۸

فصل چهارم — گفت‌وگوی من با خدای مهربان

درس بیست و یکم: به همین سادگی ۱۰۰
درس بیست و دوم: آمادگی برای حرف زدن با خدا ۱۰۴
تمرین وضو ۱۰۶
درس بیست و سوم: نماز، حرف زدن با خدای مهربان ۱۰۸
جلسه‌ی اوّل: رکعت اوّل- شروع نماز (گفتن اَللّٰهُ اَکبَر) ۱۰۸
جلسه‌ی دوم: رکوع ۱۱۰
جلسه‌ی سوم: دو سجده ۱۱۲
جلسه‌ی چهارم: رکعت دوم - قنوت (دعا کردن در نماز) ۱۱۴
جلسه‌ی پنجم تا هشتم: تشهُّد ۱۱۶
جلسه‌ی نهم تا یازدهم: سلام ۱۱۸
جشن نماز ۱۲۰

مقدمه

تربیت نسل آینده، از اساسی‌ترین مسئولیت‌های خانواده و مدرسه به شمار می‌آید. بنیان هر تربیت پایدار، بر ارزش‌های الهی و انسانی استوار است؛ ارزش‌هایی که در پرتو تعالیم قرآن و عترت، معنا و تحقق می‌یابند. در این مسیر، سخنان و رهنمودهای انسان کامل که مأمور تربیت نفوس و تعلیم کتاب و حکمت است، راهی مطمئن برای جویندگان تربیت الهی به شمار می‌آید.

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله فرمودند: «فرزندان خود را بر سه خصلت تربیت کنید: دوست داشتن پیامبرتان، دوست داشتن اهل بیت او و خواندن قرآن». (کنز العمّال: ۴۵۴۰۹)

این بیان نورانی، اساس تربیت دینی را بر سه اصل محوری استوار می‌سازد؛ اصولی که مسیر سعادت فردی و اجتماعی کودکان را هموار کرده و آنان را به حیات طیبه و افقی بلند در بندگی الهی پیوند می‌زند. به همین دلیل درس آموزش قرآن در دوره‌ی ابتدایی مسئولیتی بنیادین و سرنوشت‌ساز دارد؛ زیرا در این دوره، دل‌های پاک و ذهن‌های آماده‌ی کودکان بیشترین ظرفیت را برای دریافت معارف الهی دارند و درس قرآن می‌تواند زمینه‌ی برقراری انس و ارتباط کودکان با کتاب آسمانی و تقویت ایمان، اخلاق و هویت دینی آنان را فراهم کند.

گام نخست در پیوند کودک با قرآن باید تجربه‌ای شیرین، جذاب و انگیزاننده باشد؛ تجربه‌ای که دل او را سرشار از محبت به کلام خدا کند و اشتیاقی درونی برای شنیدن، فهمیدن و عمل کردن به آن در وجودش برانگیزد. هرگاه کودک از همان آغاز، قرآن را با زیبایی، مهربانی و لذت همراه ببیند، آن را فهمیدنی و کاربردی بیابد و بتواند کودکانه با آن ارتباط برقرار کند، یادگیری برایش به مسیری دلخواه و الهام‌بخش تبدیل می‌شود. چنین ارتباطی، زمینه‌ساز استمرار علاقه و حرکت آگاهانه‌ی او در مسیر شناخت و عمل به مفاهیم نورانی قرآن خواهد بود. از همین رو فصل نخست کتاب آموزش قرآن پایه‌ی اوّل، حاوی نمونه‌هایی از آثار رحمت و مهربانی خداوند است تا کودک با ترغیب به نگاه هوشمندانه به نعمت‌های الهی، مهربانی خداوند نسبت به خود را دریابد و مشتاقانه در مسیر یادگیری کلام خدای مهربان خود گام نهد. پس از آن با نعمت‌های ویژه‌ی خداوند یعنی پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و قرآن و برخی مفاهیم زیبای آن آشنا شده و برای یادگیری سوره‌هایی از قرآن (حمد و توحید) مهیا می‌شود.

افزون بر این به دلیل جایگاه نماز و ارتباط با خدای مهربان در تعلیم و تربیت اسلامی و تأکید اهل بیت علیهم السلام بر آغاز تمرین نماز از هفت سالگی، در فصل پایانی آموزش نماز دو رکعتی به زبان ساده مورد توجه قرار گرفته است. بر این اساس انتظار می‌رود پس از آموزش کتاب دانش‌آموزان عزیز به اهداف زیر دست یابند:

اهداف درس قرآن در پایه‌ی اوّل

۱. از طریق درک معنا و فهم اجمالی برخی جملات ساده، قصّه‌ها و آموزه‌های قرآنی و حدیثی:

- با برخی صفات و ویژگی‌های خداوند چون یگانگی، مهربانی و رحمت گسترده آشنا شوند.
- پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله را به عنوان فرستاده‌ی خدا و واسطه‌ی نزول قرآن بشناسند و نسبت به رفتارهای نیکی که از ایشان آموخته‌اند، علاقه نشان دهند.
- قرآن را سخن خدا و راهنمای درستکاری بدانند و برای یادگیری آن علاقه نشان دهند و با برخی آداب و جلوه‌های احترام به قرآن آشنا شوند.
- معانی ساده‌ی برخی آیات کوتاه اخلاقی و برخی آیات سوره‌های «حمد» و «توحید» را درک کنند و برای به‌کارگیری آن‌ها در زندگی روزمره علاقه نشان دهند.

۲. در الگوخوانی و کلّی‌خوانی سوره‌های «حمد» و «توحید» مشارکت نمایند و به‌صورت داوطلبانه آن‌ها را از حفظ بخوانند.

۳. ضمن پاسخ به پرسش‌هایی ساده درباره‌ی چیستی نماز، وضوی ساده، اذکار و حرکات نماز دو رکعتی را بشناسند و آن‌ها را با همراهی و کمک آموزگار یا والدین انجام دهند.

سخنی با آموزگاران گرامی!

آموزش قرآن در پایه‌ی اوّل، مسئولیتی ارزشمند و سرنوشت‌ساز است؛ چراکه نخستین تجربه‌های قرآنی کودکان، زمینه‌ساز انس پایدار آنان با کتاب خدا خواهد بود. نقش شما آموزگاران عزیز در این مسیر، نه تنها انتقال مهارت‌های آموزشی، بلکه پرورش علاقه، انگیزه و نگرش مثبت به قرآن کریم است. بدین منظور، برای تدریس مؤثرتر و شایسته‌ی این کتاب، نکات زیر محضر شما همکاران گرانقدر تقدیم می‌شود:

۱ـ قرآن را برای کودکان «جذاب»، «دوست‌داشتنی»، «فهمیدنی» و «کتاب زندگی» معرفی کنید؛ به‌گونه‌ای که آنان دریابند در موقعیت‌های مختلف زندگی می‌توان از آن راهنمایی گرفت.

۲ـ رفتار شما بیش از هر سخنی اثرگذار است؛ مهربانی، مهرورزی و پایبندی به آموزه‌های قرآنی در تعامل با کودکان، چهره‌ای دلنشین از قرآن و فضای کلاس قرآن در ذهن آنان می‌نشاند.

۳ـ با توجه به اینکه کودک در آغاز یادگیری الفبا قرار دارد، شیوه‌ی آموزش قرآن در پایه‌ی اوّل باید بر «الگوخوانی»، «کلّی‌خوانی» و «ازبَرخوانی» استوار باشد. بنابراین در قرائت، مقصود آن نیست که دانش‌آموز آیات را مستقیماً از روی متن بخواند؛ بلکه کافی است پس از شنیدن قرائت الگو از رمزینه یا توسط آموزگار و همراهی، آن را از حفظ تکرار کند.

۴ـ پس از آغاز یادگیری الفبای فارسی، به تدریج هنگام قرائت آیات، با خط‌بری و نشان دادن جای هر واژه به کمک انگشت یا نشانگر، ابتدا شما آیه را بخوانید و سپس کودک آن را تکرار کند. هدف در این مرحله، فعال‌سازی چشم نسبت به خط و الفبای قرآنی و ایجاد زمینه برای گام‌های بعدی یادگیری است. البته در پایه‌ی اوّل ابتدایی، خط‌بری تنها توسط آموزگار انجام می‌شود.

۵ـ در آموزش جملات چند واژه‌ای، ابتدا واژه به واژه تکرار شود و به‌تدریج ترکیب کامل جمله آموزش داده شود.

۶ـ با توجه به هدف اصلی در این پایه (ایجاد علاقه‌مندی کودک به قرآن)، هرگونه سخت‌گیری، سرزنش یا اجبار مطلوب نیست. خطای کودک در خواندن طبیعی است؛ کافی است با آرامش و تکرار الگو، فرصت یادگیری تدریجی به او داده شود.

۷ـ در آموزش مفاهیم آیات، بیان پیام ساده و متناسب با درک کودک کافی است. مفاهیم باید کاربردی و عملی باشند و در زندگی روزمره تمرین شوند؛ مانند توجه به نعمت‌های خدا و شکرگزاری در برابر آن‌ها.

۸ـ نماز به‌عنوان یکی از بنیادی‌ترین عبادات اسلامی، نقشی اساسی در شکل‌دهی به هویت دینی و تربیت معنوی کودکان دارد. در پایه‌ی اول، آموزش نماز دو رکعتی باید با رویکردی ساده، تدریجی و متناسب با درک کودکان طراحی شود. به‌کارگیری الگوی عملی، به کارگیری الگوی عملی در فضایی آرام، شاد و سرشار از محبت، زمینه‌ی ایجاد نگرش مثبت و پایدار نسبت به نماز را فراهم می‌آورد و آن را به تجربه‌ای دلپذیر و آغازگر پیوندی عاطفی و معنوی با خداوند تبدیل می‌کند.

۹ـ فعالیت‌های کلاسی هر درس به شرح زیر تدریس و تمرین می‌شود:

الف) فکر کن و بگو: پس از ارائه‌ی متن درس، با توجّه دادن دانش‌آموزان به عناصر تصویر، درباره‌ی مفاهیم قرآنی درس گفت‌وگو کنید و آنها را یاری کنید که به پرسش‌های درس پاسخ دهند.

ب) قرآن می‌خوانیم: در این بخش، دانش‌آموزان با روش خط‌بری، آیه و ترجمه‌ی آن را پس از شنیدن قرائت الگو یا آموزگار، در سه نوبت و هر بار سه بار تکرار می‌کنند. سپس، در مرحله‌ی بعد، برخی دانش‌آموزان به صورت داوطلبانه آیه را از حفظ برای آموزگار می‌خوانند. حفظ آیات الزامی نیست؛ اما با روش یادشده و تکرار مناسب، بیشتر دانش‌آموزان به طور طبیعی آن را به خاطر می‌سپارند. نقش آموزگار، تشویق و ترغیب آنان به حفظ در فضایی شیرین و بدون اجبار است.

ج) شادانه: در این بخش مفاهیم قرآنی درس از طریق فعالیت‌های جذاب و کودکانه مانند بازی، نقّاشی، رنگ‌آمیزی، وصل کردن تصاویر مرتبط یا نمایش، به شکلی دلنشین تثبیت و در صورت نیاز گسترش می‌یابد.

د) حرف‌های من با خدای مهربان: این بخش، نیایشی ساده و کودکانه است که آموزگار آن را جمله به جمله می‌خواند و دانش‌آموزان به‌صورت گروهی تکرار می‌کنند. هدف اصلی این فعّالیت، تقویت ارتباط عاطفی کودک با خدای مهربان و کمک به درک، تثبیت و در برخی موارد گسترش مفاهیم قرآنی است.

هـ) تلاش من در خانه: این بخش به فعّالیت‌هایی اختصاص دارد که در محیط خانه انجام می‌شود. دانش‌آموزان با همراهی والدین، مفاهیم درس را مرور کرده، به تثبیت و در صورت امکان به کاربست آن می‌پردازند.

سخنی با والدین

تحقق اهداف آموزشی و تربیتی، در گرو همکاری و هم‌افزایی والدین آگاه با آموزگار است؛ چراکه انس پایدار با قرآن، نیازمند استمرار تجربه‌ای شیرین در مدرسه و خانه است. در این بخش، نکاتی به عنوان یادآوری تقدیم می‌شود تا والدین گرامی در مسیر آموزش قرآن همراهی مؤثرتری داشته باشند:

ایجاد محیط دلپذیر قرآنی: فضایی آرام، شاد و سرشار از محبّت در خانه فراهم کنید تا فرزندتان با تجربه‌ای مثبت و انگیزشی به تمرین و تلاوت قرآن علاقه‌مند شود.

الگوی عملی باشید: کودکان بیش از گفتار، از رفتار والدین می‌آموزند؛ تلاوت منظّم روزانه، رعایت آداب و عمل به آموزه‌های قرآن توسط پدر و مادر مؤثّرترین روش برای علاقه‌مندی کودکان به قرآن است.

انس با جلسات قرآنی: حضور مستمر در جلسات قرآنی (خانگی، مساجد و مراکز تخصصی) زمینه آشنایی کودکان با الگوهای قرآنی را فراهم کرده و در تقویت نگرش مثبت و انس پایدار آنان با قرآن مؤثر است.

تشویق و حمایت، نه اجبار: فرزندتان را برای انجام تکالیف و تمرین‌های قرآن تشویق کنید و از سرزنش یا سخت‌گیری بپرهیزید.

همراهی در فعّالیت‌های خانه: در تمرین‌ها و فعّالیت‌های مربوط به درس، با کودک مشارکت کنید، با او گفت‌وگو کنید و او را برای یادگیری بهتر راهنمایی کنید.

تمرین تدریجی قرائت آیات: یکی از اهداف آموزش قرآن در پایه‌ی اوّل، ایجاد علاقه و انگیزه کودک برای یادگیری است. بنابراین باید از سخت‌گیری پرهیز شده و فضایی آرام و بدون اضطراب فراهم شود تا کودک با شوق در فعّالیت‌ها مشارکت کند. در صورت اشتباه کودک در قرائت، نباید او را سرزنش یا تحقیر کرد. با تکرار الگوی قرائت و تمرین شنیداری، کودک فرصت می‌یابد به تدریج قرائت صحیح را فرا گیرد.

ایجاد علاقه به قرآن و مفاهیم آن: در آموزش مفاهیم آیات و سوره‌ها، ارائه‌ی پیام ساده و متناسب با توان کودک کافی است و حفظ ترجمه یا مفاهیم ضروری نیست. مفاهیم باید به صورت کاربردی تمرین شده و زمینه‌ی گفت‌وگو، شکل‌گیری نگرش و رشد کودک را فراهم کنند. اشاره به آیات در موقعیت‌های روزمره، تشویق به توجه هوشمندانه به نعمت‌های خداوند، شکرگزاری عملی و بازگویی داستان‌های کوتاه قرآنی از روش‌های مؤثر در این آموزش هستند.

آشنایی با نماز: نماز نقش بنیادین در پرورش عبادی و معنوی کودکان دارد و با ایجاد آرامش درونی، تقویت رابطه با خدا، شکل‌دهی هویت دینی و رشد اخلاقی و اجتماعی، زمینه‌ساز تربیت همه‌جانبه‌ی کودک است. یادگیری نماز باید در خانه و مدرسه با آرامش، مهربانی و الگوی عملی همراه باشد و از هرگونه اجبار پرهیز شود تا کودک با دل و جان با آن انس بگیرد.

و اینک، سپاس خدای مهربان را که توفیق خدمت در مسیر آموزش قرآن کریم را ارزانی داشت. با قدردانی از همه‌ی استادان و همکارانی که در تهیه و تدوین این اثر سهیم بوده‌اند، از درگاه خداوند سبحان مسئلت داریم این کوشش را به فضل خود بپذیرد و آن را گامی در پیوند دل‌های کودکان با قرآن کریم قرار دهد.

معلّمان محترم، صاحب‌نظران، دانش‌آموزان عزیز و اولیای آنان می‌توانند نظر اصلاحی خود را درباره مطالب کتاب‌های درسی از طریق سامانه «نظرسنجی از محتوای کتاب درسی» به نشانی «nazar.roshd.ir» یا نامه به نشانی تهران ـ صندوق پستی ۴۸۷۴ ـ ۱۵۸۷۵ ارسال کنند.

نظرسنجی کتاب درسی

سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

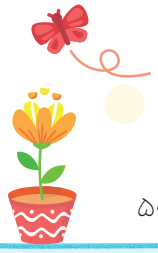

فصل اوّل

مهربانی‌های خدای من

دانش‌آموزان بر اساس آیه‌ی «فَانظُر اِلی آثارِ رَحمَتِ اللّٰهِ»* با دیدن نمونه‌هایی از نشانه‌های رحمت خدا و نعمت‌های او، به مهربانی پروردگار پی می‌برند و با ترغیب به نگاه هوشمندانه و شکرگزاری، پیامبر صلی الله علیه و آله و قرآن را به‌عنوان بزرگ‌ترین نعمت‌های الهی می‌شناسند و در ادامه با علاقه و انگیزه‌ی بیشتری به یادگیری قرآن روی می‌آورند.

* پس (با دقّت و تفکّر) در آثار رحمت (و مهربانی) خداوند بنگرید. سوره‌ی روم، آیه‌ی ۵۰

درس اوّل

دوستان جنگل

آموزگار گرامی! متن درس را بخوانید و با توجّه دادن دانش‌آموزان به عناصر تصویر، درباره‌ی نعمت‌های خداوند در طبیعت و مفهوم رحمت و مهربانی او گفت و گو کنید و به آن ها کمک کنید تا به پرسش‌های درس پاسخ دهند.

○ سلام ای پرنده!
از کجا می‌آیی؟
ـ از گندمزار می‌آیم.
آن‌جا که خدای مهربان برایم دانه ریخته است.
○ سلام ای سنجاب!
به کجا می‌روی؟
ـ به روی شاخه‌ی درخت می‌روم.
آن‌جا که خدا به من خانه داده است.
○ سلام ای آهو!
دنبال چه می‌گردی؟
ـ به دنبال جویبار می‌گردم.
آن‌جا که خدای مهربان،
برایم آب زلال قرار داده است.

فکر کن و بگو

۱ـ در این درس درباره ی کدام یک از آفریده های خداوند صحبت شده است؟

۲ـ هر کدام از آفریده ها چه نیازهایی دارند؟ چه کسی برای رفع نیازها به آن ها کمک کرده است؟

شادانه

کدام یک از نعمت‌های خدا را بیشتر دوست دارید؟ آن را رنگ آمیزی کنید.

حرف‌های من با خدای مهربان

خدای مهربان! تو به پرنده، دانه دادی. به سنجاب، خانه دادی. به آهو، آب زلال دادی. به من هم نعمت‌های زیادی دادی. برای همه‌ی نعمت‌های قشنگت از تو ممنونم.

تلاش من در خانه

۱ـ به تصویر ابتدای درس نگاه کنید و داستان آن را برای اعضای خانواده بگویید.

۲ـ چند نمونه از نعمت‌ها و مهربانی‌های خداوند نسبت به خود در خانه یا محیط زندگی را نام ببرید.

درس دوم

دریای پُر آب

آموزگار گرامی! متن درس را بخوانید و با توجّه دادن دانش‌آموزان به عناصر تصویر، درباره‌ی نعمت‌های خداوند در دریا و مفهوم رحمت و مهربانی او گفت‌وگو کنید و به آن‌ها کمک کنید تا به پرسش های درس پاسخ دهند.

○ تو چه دریای بزرگی هستی! چرا این همه آب در دلت داری؟

ـ برای دلفین‌ها، ماهی‌ها و مرغان دریایی!

ـ برای این که بزرگ شوند، زندگی کنند و شاد باشند.

○ این همه آب فقط برای ماهی‌ها و مرغان دریایی است؟

ـ نه! قایق‌ها و کشتی‌ها هم روی من حرکت می‌کنند.

ـ ماهیگیران هم با کمک من غذای بچّه‌هایشان را به خانه می‌برند.

ـ خدای مهربان مرا آفرید تا به خیلی‌ها فایده برسانم.

فکر کن و بگو

۱ـ کدام حیوانات در دریا زندگی می‌کنند؟

۲ـ دریا برای خیلی‌ها فایده دارد؛ مثلاً برای...

شادانه

کدام یک از نعمت‌های خدا را بیشتر دوست دارید؟ آن را رنگ آمیزی کنید.

حرف‌های من با خدای مهربان

خدای خوب و مهربان! از دریای بزرگ و زیبای تو ممنونم. ماهی‌های کوچکت را دوست دارم. دریای پر آب و قشنگی که آفریدی همه را خوش حال می‌کند. خدایا! تو را خیلی دوست دارم.

تلاش من در خانه

درباره‌ی فایده‌ی کشتی برای انسان‌ها با اعضای خانواده گفت‌وگو کنید.

درس سوم

خوشه‌های انگور

آموزگار گرامی! متن درس را بخوانید و با توجّه دادن دانش‌آموزان به عناصر تصویر، درباره‌ی نعمت‌های خداوند در باغ انگور و مفهوم رحمت و مهربانی او گفت‌وگو کنید و به آن‌ها کمک کنید تا به پرسش‌های درس پاسخ دهند.

○ این انگورها مال چه کسی است؟

ـ مال یک زنبور؟

○ آهای زنبور!

این انگورها مال توست؟

ـ نه! من فقط شیرینی آن‌ها را دوست دارم.

ـ این انگورها مال درخت‌اند.

ای درخت!

این انگورها را از کجا آورده‌ای؟

ـ ریشه‌ی من در دل خاک است.

ـ خاک به من کمک کرده رشد کنم. باران به من آب و

خورشید به من نور داده است،

ـ من این نعمت‌ها را از خدا گرفتم و با دلی شاد، خوشه‌های انگور ساختم.

ـ حالا این انگورها، هدیه‌ی خدا برای شما است.

فکر کن و بگو

کدام نعمت های خداوند به درخت کمک می کنند تا انگور بسازد؟

شادانه

با توجه به متن درس، هر کدام از شما یک نقش را انتخاب کنید. یکی از شما زنبور شود، یکی درخت، یکی خورشید، یکی باران و یکی هم خاک. حالا با هم نمایش این داستان را برای بقیه‌ی دوستانتان اجرا کنید.

حرف‌های من با خدای مهربان

خدای خوب و مهربانم! از خاک و خورشید و بارانت ممنونم. درختان سرسبز و میوه‌های خوش‌مزه‌ات را دوست دارم. خدایا شکرت که به ما این همه نعمت، هدیه داده‌ای.

تلاش من در خانه

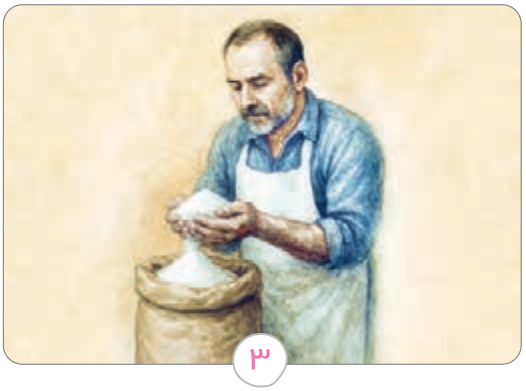
آیا می‌دانید دانه‌ی گندم چگونه به نان تبدیل می‌شود؟ درباره‌ی نعمت‌هایی که در درست شدن نان از مزرعه تا نانوایی وجود دارد، با اعضای خانواده گفت‌وگو کنید.

۱

۲

۳

۴

درس چهـارم

مامان و بابا، هدیه‌های خدا

آموزگار گرامی! متن درس را بخوانید و با توجّه دادن دانش‌آموزان به عناصر تصویر، درباره‌ی نعمت‌های خداوند در خانواده و مفهوم رحمت و مهربانی او گفت‌وگو کنید و به آن‌ها کمک کنید تا به پرسش‌های درس پاسخ دهند.

○ این صدای چیست؟

ـ صدای گریه‌ی یک نوزاد است.

○ نوزاد برای چه گریه می‌کند؟

ـ شاید گرسنه است یا شاید به خاطر تنهایی گریه می‌کند.

○ چه کسی از همه زودتر به سویش می‌آید؟

ـ مادر! با آغوش گرم و شیر شیرینش!

○ چه کسی هر روز کار می‌کند تا نوزاد در آسایش باشد؟

ـ پدر! با دست‌های پرتوانش.

○ مادرها این مهربانی را از کجا آورده‌اند؟

○ پدرها این توانایی را از کجا آورده‌اند؟

فکر کن و بگو

آیا نوزاد می‌تواند خودش کارهایش را انجام دهد؟ خداوند چگونه به فکر او بوده تا از او مراقبت شود و در آسایش باشد؟

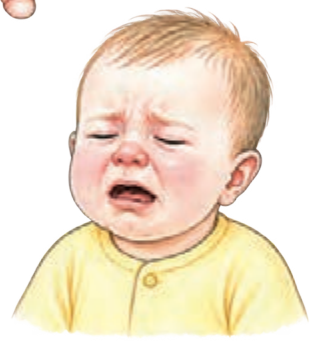

شادانه

نوزاد در حال گریه کردن است. هر یک از اعضای خانواده چگونه می‌توانند به او کمک کنند تا آرام شود؟

حرف‌های من با خدای مهربان

خدای خوبم! پدر و مادرم را خیلی دوست دارم. همه‌ی خانواده‌ام را دوست دارم. تو را از همه بیشتر دوست دارم؛ چون تو بودی که آن ها را برای مراقبت از من آفریدی. تو مهربان‌ترینی.

تلاش من در خانه

۱ـ درباره‌ی دو نمونه از مهربانی‌های پدر، مادر، برادر و خواهر در جمع خانواده گفت‌وگو کنید.

۲ـ برای قدردانی از آن ها چه کارهایی انجام می‌دهید؟

درس پنجـم

پیامبر مهربان

غذاهای خوش‌مزّه، جنگل و دریا، خورشید و ماه تابان، باران و آبِ‌شیرین و پدر و مادری مهربان، همه‌ی این‌ها نعمت‌های خدا هستند.

این نعمت‌ها را خدا به ما بخشیده تا خوش‌حال باشیم. من هم دوست دارم خدا را خشنود کنم.

مادر می‌گوید: برای خشنود کردن خدا باید کارهای خوب انجام بدهیم.

بابا می‌گوید: پیامبر ما حضرت محمّد صلی الله علیه و آله از طرف خدا آمده است تا کارهای خوب را به ما یاد بدهد. کارهای خوبی مثل این‌که با هم مهربان باشیم. راستگو باشیم و به حرف‌های خدا گوش بدهیم.

فکر کن و بگو

خدای مهربان چه کسی را برای راهنمایی ما فرستاده است؟

شادانه

دانش‌آموزان عزیز! با هم گروه های خود از میان تصویرهای زیر یکی را انتخاب کنید. سپس نمایش آن کار خوب را برای گروه های دیگر اجرا کنید.

حرف‌های من با خدای مهربان

خدای خوبم! از این‌که پیامبر مهربان را برای راهنمایی ما فرستادی از تو ممنونم. دوست دارم کارهای خوب را از او یاد بگیرم.

تلاش من در خانه

۱ـ از پدر و مادر بخواهید قصّه‌ای از زندگی پیامبر صلی الله علیه و آله را برای شما تعریف کنند. در جلسه‌ی بعدی کلاس درباره‌ی آن با هم‌کلاسی‌های خود گفت‌وگو کنید.

۲ـ برخی از کارهای خوب که با انجامش خدا را خوش حال می‌کنید، نام ببرید.

درس ششم

کتاب دوست‌داشتنی

بابا قرآنی را که در دست داشت بوسید و شروع به خواندن کرد.
مادربزرگ گفت: بلندتر بخوان ما هم گوش کنیم. بابا که صدای خوبی داشت، سوره‌های «حمد» و «توحید» را خواند.
سپس قرآن را بوسید و گفت: این کتاب خدا است. حرف‌های خودِ

خدا است. پیامبر مهربان ما این کتاب را از طرف خدا برای راهنمایی ما آورده است.

مادر گفت: قرآن پُر از پیام‌های زیبا و قصّه‌های جورواجور است. خیلی از کارهای خوبی که شما انجام می‌دهید در قرآن آمده است؛ مثل سلام کردن، احترام به بزرگ‌ترها، دوستی و همکاری و کمک به دیگران.

مادربزرگ گفت: خیلی از قصّه‌هایی که من هم برایتان گفته‌ام، در قرآن آمده است. بچّه‌ها هیجان‌زده گفتند: چه جالب! نمی‌دانستیم که قرآن این‌قدر خواندنی و شیرین است.

فکر کن و بگو

۱ـ پیامبر مهربان از طرف خدا کتابی برای راهنمایی ما آورده است. نام آن چیست؟

۲ـ در قرآن چه چیزهایی آمده است؟ چند نمونه از آن‌ها را بیان کنید.

شادانه

می‌خواهم قرآن بخوانم. به ترتیب کدام یک از کارهای زیر را باید انجام بدهم؟ به دلخواه یکی از تصویرها را رنگ آمیزی کنید.

حرف‌های من با خدای مهربان

خدای مهربان! از این‌که قرآن را برای راهنمایی ما فرستادی ممنونم. دوست دارم حرف‌های خوب تو در قرآن را یاد بگیرم.

تلاش من در خانه

با استفاده از رمزینه یا راه‌های دیگر، یک تلاوت زیبا از قاریان کودک و نوجوان را گوش دهید. احساس خود را نسبت به این تلاوت برای اعضای خانواده بیان کنید.

شعرخوانی: دانش‌آموزان عزیز! این شعر را با استفاده از رمزینه یا با همراهی و راهنمایی آموزگار خود به‌صورت گروهی بخوانید.

آفریده‌های خدا

هر چه که بیند دیده
خدایش آفریده
خورشید و ماه تابان
ستاره‌ی درخشان
درخت و سبزه و گل
سوسن و سرو و سنبل
جنگل و دشت و دریا
پرندگان زیبا
این همه را به قدرت
خدا نموده خلقت

محمدحسین بهجتی اردکانی (شفق)

فصل دوم

پیام‌های خدای مهربان من

دانش‌آموزان در این فصل با نمونه‌هایی از پیام‌ها و مفاهیم زیبای قرآن کریم آشنا شده و نسبت به تمرین آن‌ها در موقعیت‌های واقعی زندگی اشتیاق نشان می‌دهند. سپس در فصل بعد با علاقه و انگیزه‌ی افزون‌تری، یادگیری سوره‌هایی از قرآن را آغاز می‌کنند.

آموزگارگرامی! لطفاً با هدف ایجاد انگیزه و شیرین کردن تجربه‌ی یادگیری قرآن، «جشن آغاز یادگیری قرآن» را با همکاری و مشارکت خانواده‌ها برنامه‌ریزی و اجرا کنید. تلاوت زیبای یکی از دانش‌آموزان، خوشامدگویی کوتاه آموزگار و توضیح هدف جشن، قرائت دسته‌جمعی یک سوره‌ی آشنا و کوتاه، قصّه‌گویی، بازی قرآنی، اجرای مسابقه‌ی کوتاه، دادن یک هدیه‌ی قرآنی از برنامه‌های پیشنهادی است.

جشن قرآن

دانش‌آموزان عزیز! با استفاده از رمزینه و یا به کمک آموزگار و خانواده سرود «قرآن می‌خوانم» را تمرین کنید و در جشن قرآن به همراه دوستان خود بخوانید.

جشن قرآن
آموزش قرآن
آموزش قرآن

درس هفتم

سلام

آسمان آبی و هوا آفتابی است.

چه صبح زیبایی!

من و پدرم از خانه بیرون می‌آییم.

به پدرم می‌گویم: «چه جالب! به همه سلام می‌دهی.»

پدرم می‌گوید: «سلام نشانه‌ی دوستی و مهربانی است. وقتی به کسی سلام می‌کنی، یعنی از خدا برای او خوبی و سلامتی می‌خواهی». خدا هم در قرآن به پیامبرش می‌گوید: «وقتی مؤمنان پیش تو می‌آیند به آن‌ها سلام کن».

قرآن می‌خوانیم

۱ـ حرف خدای مهربان و معنای آن را واژه به واژه با استفاده از رمزینه یا پس از آموزگار خود بخوانید.

فَقُل سَلامٌ عَلَيكُم

بگو سلام بر شما

(سوره‌ی انعام، آیه‌ی ۵۴)

۲ـ هر کدام از شما که دوست دارید آیه را از حفظ برای آموزگار خود بخوانید.

فکر کن و بگو

درباره‌ی تصویرها گفت‌وگو کنید. جاهایی را که خوب است سلام بدهیم، با شکلک لبخند نشان بدهید.

شادانه

هر یک از شما به صورت داوطلبانه نمایش ورود به کلاس و سلام کردن را با لبخند اجرا کنید.

تلاش من در خانه

۱ـ درباره‌ی احساس خود هنگامی که به دیگران سلام می‌کنید یا آنان به شما سلام می‌کنند با اعضای خانواده گفت‌وگو کنید.

۲ـ آیه ی درس امروز و معنای آن را با استفاده از رمزینه یا پس از پدر و مادر تکرار کنید. چه خوب و زیبا است تمرین کنید تا بتوانید آیه‌ی قرآنی درس را برای آن‌ها از حفظ بخوانید و معنایش را بگویید.

۳ـ شعر را با کمک اعضای خانواده بخوانید:

سلام، سلام به بابا — سلام، سلام به مادر

سلامی از ته دل — به خواهر و برادر

سلام مثل گل‌ها — مثل بهار زیباست

به هر کسی می‌رسیم — سلام هدیه‌ی ماست

درس هشتم

خوش‌زبانی

سلام! من یک گل شمعدانی هستم که در گلدان خانه‌ی باباحیدر زندگی می‌کنم. باباحیدر هر چند روز با یک لیوان آب سراغ من می‌آید. با چشم‌های شادش من را نگاه می‌کند و با صدای گرم و صمیمی‌اش می‌گوید: «سلام گل گلی‌جان!»

من سلام گرم او را خیلی دوست دارم.

باباحیدر هر روز دو فنجان چای تازه‌دم می‌ریزد و با صدای آرام و مهربان می‌گوید:

«خانم جان! بفرما نوش جان!»

نرگس خانم هم با لبخند می‌گوید: «خیلی ممنونم آقا جان!»

دیروز نوه‌های باباحیدر با هم بازی می‌کردند.

احمد محکم شوت زد و توپ به صورت زهرا خورد. طفلکی زهرا صورتش سرخ شد.

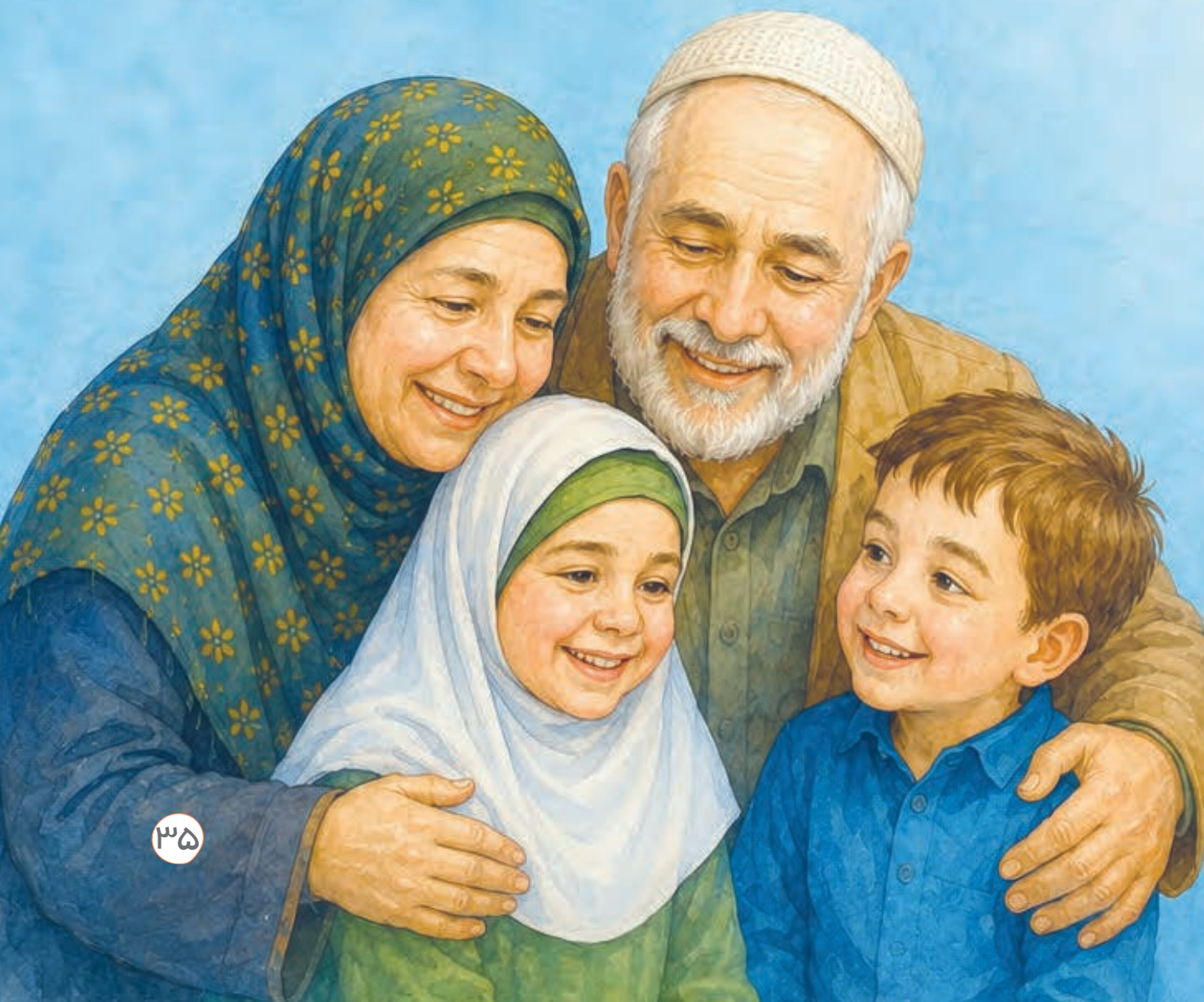
احمد سریع پیش او رفت و گفت:

«آبجی جان! خیلی ببخشید، حواسم نبود.»

باباحیدر که از دور بچّه‌ها را می‌دید کنارشان رفت و گفت: «آفرین! چقدر خوب با هم حرف زدید.»

خدای مهربان هم می‌فرماید:

«با دیگران خوب و زیبا حرف بزنید.»

قرآن می‌خوانیم

۱ـ حرف خدای مهربان و معنای آن را واژه به واژه با استفاده از رمزینه یا پس از آموزگار خود بخوانید.

وَ قولوا لِلنّاسِ حُسنًا

با مردم، خوب حرف بزنید.

(سوره‌ی بقره، آیه‌ی ۸۳)

۲ـ هر کدام از شما که دوست دارید آیه را از حفظ برای آموزگار خود بخوانید.

فکر کن و بگو

۱ـ یک بار دیگر داستان را با دقّت گوش کنید. نمونه‌های خوب سخن گفتن را در داستان پیدا کنید و بگویید.

۲ـ درباره‌ی تصویرها گفت‌وگو کنید. تصویرهایی را که در آن‌ها افراد، خوب حرف می‌زنند، علامت بزنید.

شادانه

هر یک از شما به صورت داوطلبانه نمایش « خوب حرف زدن» را با دوستتان اجرا کنید. یک جمله ی خوب و زیبا بگویید و او پاسخ دهد.

تلاش من در خانه

۱ـ آیه و معنای آن را با استفاده از رمزینه یا پس از پدر و مادر تکرار کنید. چه خوب و زیبا است تمرین کنید تا بتوانید آیه‌ی قرآنی درس را برای آن‌ها از حفظ بخوانید و معنایش را بگویید.

۲ـ در هر یک از موارد زیر چگونه می توانیم خوب سخن بگوییم؟

سعید هنگام بازی به دوستش برخورد کرد و به او گفت: .....

فاطمه از دوستش مداد گرفت و به او گفت: .....

علی وقتی مادرش به او کمک کرد، گفت: .....

سارا وقتی خواست با دوستش بازی کند، گفت: .....

درس نهـم

نیکی به پدر و مادر

علی آقا سلام! چه خبر؟ چه کار می کنی؟

علی: سلام! دارم به پدرم کمک می کنم، او از شاخه‌های بالای درخت میوه می‌چیند، من هم از شاخه‌های پایین درخت میوه می‌چینم.

نرگس خانم سلام! چه خبر؟ چه کار می کنی؟

نرگس: دارم به مادرم کمک می کنم، مادرم تره و تربچه می‌چیند. من هم ریحان‌می‌چینم.

آفرین! کارتان خیلی خوب است.

خدای مهربان هم می‌فرماید: «به پدر و مادر نیکی کنید.»

قرآن می‌خوانیم

۱ـ حرف خدای مهربان و معنای آن را واژه به واژه با استفاده از رمزینه یا پس از آموزگار خود بخوانید.

وَ بِالوالِدَینِ اِحسانًا

به پدر و مادر نیکی کنید.

(سوره‌ی بقره، آیه‌ی ۸۳)

۲ـ هر کدام از شما که دوست دارید آیه را از حفظ برای آموزگار خود بخوانید.

فکر کن و بگو

درباره‌ی تصویرها گفت‌وگو کنید. چطور می‌توانیم به پدر و مادر خود نیکی کنیم؟

شادانه

نمایش « نیکی کردن به پدر و مادر» را به صورت داوطلبانه با یکی از دوستانتان اجرا کنید.

تلاش من در خانه

۱ـ آیه و معنای آن را با استفاده از رمزینه یا پس از پدر و مادر تکرار کنید. چه خوب و زیبا است تمرین کنید تا بتوانید آیه‌ی قرآنی درس را برای آن‌ها از حفظ بخوانید و معنایش را بگویید.

۲ـ درباره‌ی بهترین کاری که پدر و مادر شما را خوش حال می‌کند، با اعضای خانواده گفت‌وگو کنید. تلاش کنید با انجام آن کار، خدای مهربان را خشنود کنید.

درس دهـم

خوبی به دیگران

زنگ نقّاشی است. بچّه‌ها با خوشحالی جعبه‌های مدادرنگی‌شان را باز کرده‌اند و مشغول نقّاشی اند.

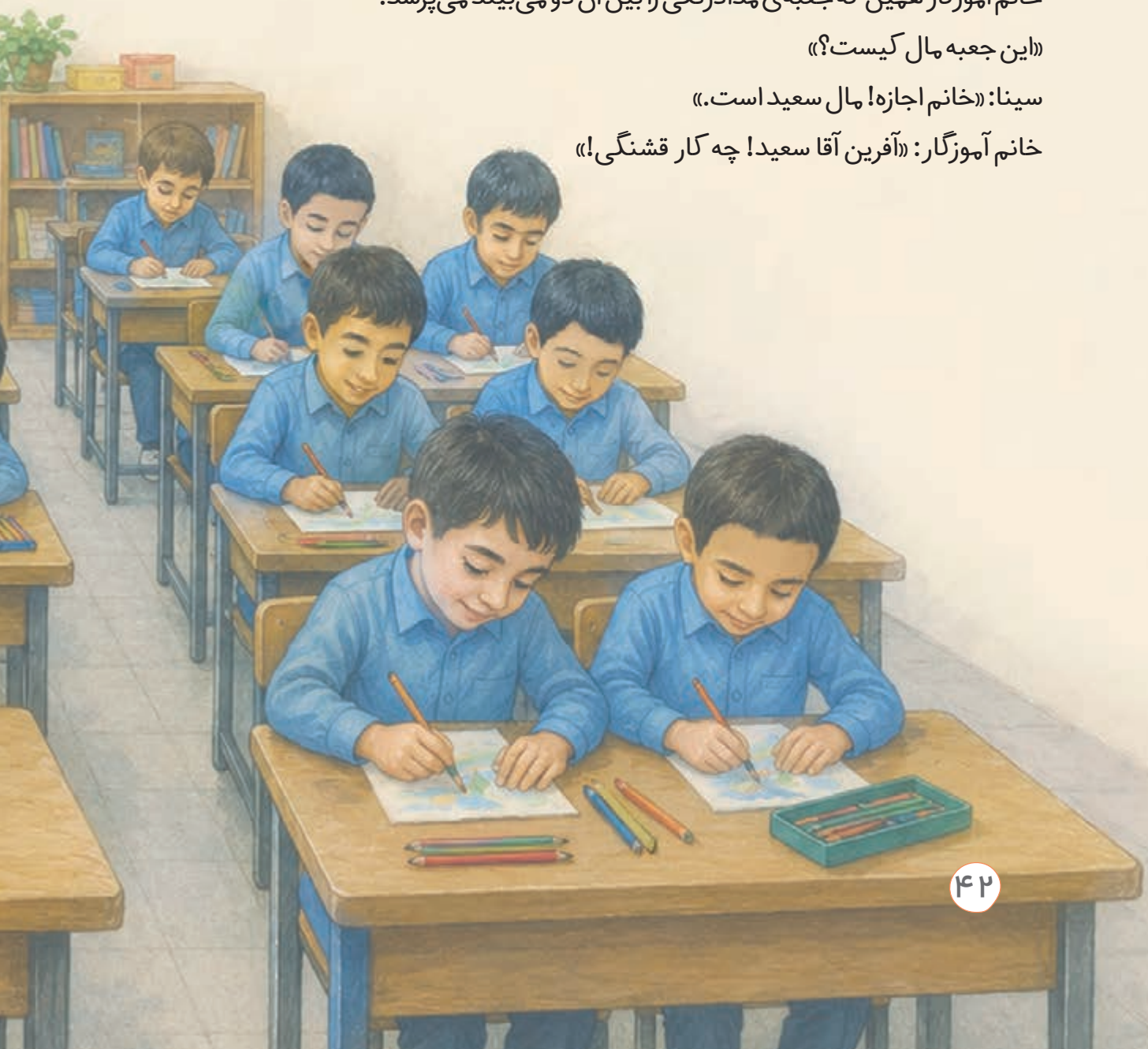
سینا ناراحت و نگران کیفش را زیر و رو می‌کند: «ای وای! جعبه‌ی مدادرنگی‌ام را جا گذاشته‌ام. حالا چه کار کنم؟»

سعید خیلی زود جعبه‌ی مدادرنگی‌اش را وسط میز بین خودش و سینا می‌گذارد و لبخند می‌زند: «بفرما مداد رنگی!»

خانم آموزگار همین که جعبه‌ی مدادرنگی را بین آن دو می‌بیند می‌پرسد: «این جعبه مال کیست؟»

سینا: «خانم اجازه! مال سعید است.»

خانم آموزگار: «آفرین آقا سعید! چه کار قشنگی!»

سپس با صدای بلند می‌گوید: «بچّه‌ها! خدا کسانی که به دیگران خوبی می‌کنند را خیلی دوست دارد و در قرآن فرموده است: (به همدیگر) نیکی کنید که خداوند نیکوکاران را دوست دارد.»

قرآن می‌خوانیم

۱ـ حرف خدای مهربان و معنای آن را واژه به واژه با استفاده از رمزینه یا پس از آموزگار خود بخوانید.

إِنَّ اللهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ

خدا نیکوکاران را دوست دارد.

(سوره‌ی بقره، آیه‌ی ۱۹۵)

۲ـ هر کدام از شما که دوست دارید آیه را از حفظ برای آموزگار خود بخوانید.

فکر کن و بگو

پس از گفت‌وگو با استفاده از شکلک نشان دهید که این کار خوب است یا بد.

شادانه

هر یک از شما به صورت داوطلبانه یک خاطره از خوبی کردن به دیگران برای هم‌کلاسی‌های خود تعریف کنید.

تلاش من در خانه

۱ـ آیه و معنای آن را با استفاده از رمزینه یا پس از پدر و مادر تکرار کنید. چه خوب و زیبا است تمرین کنید تا بتوانید آیه‌ی قرآنی درس را برای آن‌ها از حفظ بخوانید و معنایش را بگویید.

۲ـ درباره ی کارهایی که والدین برای خوش‌حالی پدربزرگ و مادربزرگ انجام داده اند، گفت‌وگو کنید. تلاش کنید با انجام یک کار مانند آن‌ها خدای مهربان را خشنود کنید.

درس یازدهم

مسابقه ی خوبی ها

علی و پدرش در اتوبوس کنار هم نشسته بودند.

در یک ایستگاه، پیرمردی با عصا سوار اتوبوس شد. به اطراف نگاه کرد امّا صندلی خالی پیدا نکرد.

پدر علی می‌خواست جایش را به آن پیرمرد بدهد. در همان لحظه علی سریع بلند شد و گفت: «بفرمایید پدرجان!»

پیرمرد با خوشحالی گفت: «خدا خیرت بدهد پسرم!» و آرام جلو آمد تا روی صندلی بنشیند.

پدر علی لبخندی زد و گفت: «آفرین پسرم! تو در کار خوب از من جلو زدی.»

علی پرسید: «جلو زدم؟! مگر مسابقه است؟!»

پدر دست علی را گرفت و گفت: «بله! مسابقه‌ی انجام کارهای خوب! هر کس زودتر کار خوب انجام بدهد، جلوتر می‌افتد.»

علی با تعجّب گفت: «مثل مسابقه‌ی دو؟!»

پدر گفت:«بله مثل مسابقه‌ی دو! فقط این مسابقه خط پایان ندارد. همیشه می‌شود مهربان بود و کار خوب انجام داد.»

قرآن می‌خوانیم

۱ـ حرف خدای مهربان و معنای آن را واژه به واژه با استفاده از رمزینه یا پس از آموزگار خود بخوانید.

فَاستَبِقُوا الخَیراتِ

در کارهای خوب از یکدیگر جلو بزنید.

(سوره‌ی بقره، آیه‌ی ۱۴۸)

۲ـ هر کدام از شما که دوست دارید آیه را از حفظ برای آموزگار خود بخوانید.

فکر کن و بگو

درباره‌ی تصویرها گفت‌وگو کنید. چگونه می‌توانیم این کارهای خوب را زودتر از دیگران انجام دهیم؟

شادانه

داستان درس امروز را به صورت یک نمایش با کمک دوستانتان اجرا کنید.

تلاش من در خانه

۱ـ آیه و معنای آن را با استفاده از رمزینه یا پس از پدر و مادر تکرار کنید. چه خوب و زیبا است تمرین کنید تا بتوانید آیه‌ی قرآنی درس را برای آن‌ها از حفظ بخوانید و معنایش را بگویید.

۲ـ درباره‌ی چند نمونه از کارهای خوبی که می‌توانید در خانه زودتر از دیگران انجام دهید با اعضای خانواده گفت‌وگو کنید. تلاش کنید با انجام یکی از آن‌ها خدای مهربان را خشنود کنید.

شعرخوانی: دانش‌آموزان عزیز! این شعر را با استفاده از رمزینه یا با همراهی و راهنمایی آموزگار خود به‌صورت گروهی بخوانید.

مثل دریا

مثل جنگل سبز است
مثل دریا آبی ست
کوچه‌های قرآن
روشن و مهتابی ست

مادرم قرآن را
با وضو می‌خواند
معنی آن را هم
مو به مو می‌داند

دوست دارم من هم
خواندن قرآن را
یاد می‌گیرم زود
آیه‌های آن را

مریم اسلامی

فصل سوم

سوره‌هایی از کتاب خدای مهربان من

در این فصل دانش‌آموزان با سوره‌های «حمد» و «توحید» و مفاهیم کودکانه‌ای از آن‌ها آشنا می‌شوند و از طریق شنیدن و تکرار، آن را می‌آموزند و به صورت داوطلبانه از حفظ می‌خوانند.

سوره‌ی «حمد»، آیه‌ی ۱

رازِ کفشدوزک

صبح یک روز بهاری، کفشدوزک با سر و صدای بچّه‌مورچه‌ها از خواب پرید. بارانِ شب قبل، جلوی مدرسه‌شان، چاله‌ای پر از آب درست کرده بود. آن‌ها نمی‌توانستند از آن رد شوند.

کفشدوزک گفت: «بیایید راه سنگی درست کنیم.»

مورچه‌های بزرگ‌تر دست‌به‌کار شدند. کفشدوزک هم زیر لب چیزی گفت و مشغول کار شد.

کمی که گذشت، مورچه‌ها خسته شدند و نشستند. آه کشیدند و گفتند: «هنوز کار زیادی مانده! چطور می‌توانیم راه سنگی را تمام کنیم؟»

کفشدوزک هم کمی نشست. بعد دوباره زیر لب چیزی گفت و به کارش ادامه داد. کمی بعد صدا کرد: «بیایید کمک کنید تا زودتر تمام شود!»

مورچه‌ها نگاه کردند. دیدند خیلی نمانده تا راه سنگی تمام شود. از کفشدوزک پرسیدند: «تو چطور ناامید نشدی؟»

کفشدوزک با لبخند گفت: «قبل از هر کاری، توی دلم به خدای مهربان وصل می‌شوم.»

مورچه‌ها پرسیدند: «راستی‌راستی؟ چطوری؟»

کفشدوزک گفت: «یواش برای خودم می‌گویم «بِسمِ‌الله». یعنی به نام خدا. این را از دخترک باغبان یاد گرفته‌ام.»

مورچه‌ها پرسیدند: «آن‌وقت چه می‌شود؟»

کفشدوزک گفت: «یادم می‌آید که خدا با من است. برای همین ناامید نمی‌شوم و به تلاشم ادامه می‌دهم، حتّی اگر سخت باشد.»

مورچه‌ها یواش تکرار کردند: «بِسمِ‌الله...» و انگار باغچه پُر از امیدِ تازه شد. همه دوباره دست‌به‌کار شدند. باز هم خسته شدند، ولی ادامه دادند و راه سنگی را تمام کردند. بچّه‌مورچه‌ها از همه تشکّر کردند. با شادی بِسمِ‌الله گفتند و از روی راه سنگی به‌سوی مدرسه دویدند. کفشدوزک خندید و برایشان شاخک تکان داد.

قرآن می‌خوانیم

۱- حرف خدای مهربان را با استفاده از رمزینه یا پس از آموزگار خود چندین بار بخوانید.

بِسمِ اللهِ الرَّحمانِ الرَّحیمِ ﴿۱﴾

۲ـ فرزندان خوبم! حالا تلاش کنید آیه را از حفظ بخوانید.

فکر کن و بگو

۱ـ راز کفشدوزک چه بود؟

۲ـ در تصویرهای زیر چه کسانی را می‌بینید؟ هر یک از آن ها مشغول چه کاری هستند؟ به نظر شما آن ها قبل از شروع کارها بهتر است چه بگویند؟

۳ـ چه کارهایی می‌شناسید که خوب است آن‌ها را با «بِسمِ اللهِ الرَّحمانِ الرَّحیمِ» شروع کنیم؟

شادانه

۱ـ کدام یک از تابلوهای زیر آیه ی قرآنی درس را نشان می‌دهد؟ آن تابلو را رنگ آمیزی کنید.

بِسمِ اللهِ الرَّحمانِ الرَّحیمِ ﴿۱﴾

فَقُل سَلامٌ عَلَیکُم

۲ـ برای شروع کار با نام خدای مهربان به صورت داوطلبانه یک نمایش اجرا کنید.

تلاش من در خانه

۱ـ آیه‌ی اوّل سوره‌ی «حمد» را با استفاده از رمزینه یا پس از پدر و مادر تکرار کنید. تلاش کنید آیه را از حفظ بخوانید.

۲ـ برای تصویر زیر با توجّه به موضوع درس یک داستان بگویید.

درس سیزدهم

سوره‌ی «حمد»، آیه‌ی ۲

سؤال پروانه

روزی پروانه روی بوته‌ی نعنا نشست و گفت: «از تو و دوستانت ممنونم که باغچه را خوش‌بو کرده‌اید!»

بوته‌ی نعنا برگ‌هایش را با شادی تکان داد و گفت: «خواهش می‌کنم! امّا خیلی‌ها کمک می‌کنند تا ما خوب رشد کنیم.»

پروانه به دور و برش نگاه کرد. کفشدوزک را دید که نمی‌گذاشت کسی برگ‌ها را سوراخ‌سوراخ کند. به او گفت: «از تو ممنونم، کفشدوزک مهربان، که این‌قدر خوب مواظب برگ‌ها هستی!»

کفشدوزک خندید و گفت: «خواهش می‌کنم! از کِرم خاکی هم تشکّر کن. او خاک باغچه را نرم نگه می‌دارد تا ریشه‌ی گیاه‌ها سالم بمانند.»

پروانه گشت و گشت تا کِرم خاکی را پیدا کرد. از او هم تشکّر کرد. کرم خاکی گفت: «خواهش می‌کنم. از خیلی‌های دیگر هم باید تشکّر کنی.» و زیر خاک برگشت.

پروانه با تعجّب پرسید: «دیگر از چه کسی؟ از باغبان؟ از ابر بارانی؟ از خورشید؟»

خورشید سؤالش را شنید. آرام گفت: «تشکّر از دیگران خیلی خوب و لازم است؛ امّا مهم‌ترین تشکّر را نباید فراموش کرد.»

پروانه با کنجکاوی پرسید: «مهم‌ترین تشکّر؟ از چه کسی؟»

خورشید با مهربانی خندید و گفت: «اگر کمی فکر کنی، خودت می‌فهمی.»
پروانه فکر کرد و فکر کرد. ناگهان با خوش‌حالی فریاد زد: «آهان! چرا زودتر به فکرم نرسید؟»
بال‌های ریزه میزه‌اش را تکان‌تکان داد و گفت: «خداجان! ممنونم که این دنیای بزرگ را به این خوبی می‌گردانی!»

قرآن می‌خوانیم

۱ـ حرف خدای مهربان را واژه به واژه با استفاده از رمزینه یا پس از آموزگار خود بخوانید.

اَلحَمدُ لِلّهِ رَبِّ العالَمینَ ﴿۲﴾

۲ـ فرزندان خوبم! حالا تلاش کنید آیه را از حفظ برای آموزگار خود بخوانید.

۳ـ آیه‌های اوّل و دوم سوره‌ی «حمد» را با استفاده از رمزینه یادآوری کنید و سپس از حفظ بخوانید.

فکر کن و بگو

۱ـ سؤال مهمّ پروانه چه بود؟ چه پاسخی برای آن پیدا کرد؟

۲ـ هر یک از تصویرهای زیر کدام نعمت‌های خداوند را نشان می‌دهد؟ برای تشکّر از این نعمت‌ها چه می‌گوییم؟

شما چه کارهای دیگری می شناسید که خوب است بعد از آن ها از خدا تشکّر کنیم؟

شادانه

۱ـ کدام یک از تابلوهای زیر آیه ی قرآنی درس را نشان می دهد؟ آن تابلو را رنگ آمیزی کنید.

اَلحَمدُ لِلّهِ رَبِّ العالَمینَ ﴿۲﴾

فَاستَبِقُوا الخَیراتِ

۲ـ پس از آموزگار، شعر را تکرار کنید.

شش دانه قاشق، شش دانه بشقاب
نان و نمکدان، یک کاسه ی آب

دیگی پر از آش، یک شام ساده
در دور سفره، یک خانواده

با مهربانی، با هم نشستند
در سینه شادی، بر چهره لبخند

گفتند اوّل، نام خدا را
خوردند با هم، نان و غذا را

یک سفره ی خوب، یک شام دلخواه
بعد از غذا هم، الحمدلله

مصطفی رحماندوست

تلاش من در خانه

۱ـ آیه‌های اوّل و دوم سوره‌ی «حمد» را با استفاده از رمزینه یا پس از پدر و مادر تکرار کنید. تلاش کنید آیه‌ها را از حفظ بخوانید.

۲ـ شعر بالا را به کمک پدر و مادر تکرار کنید. سپس درباره ی پیام آن گفت و گو کنید.

سوره‌ی «حمد»، آیه‌ی ۳

مسابقه‌ی مهربانی

روزی پروانه به کفشدوزک گفت: «امروز دوست دارم مثل خورشید باشم؛ به همه مهربانی کنم.»

کفشدوزک گفت: «چه فکر قشنگی! پس می‌خواهی با خورشید مسابقه‌ی مهربانی بدهی!»

پروانه با شادی بال تکان داد و بالای باغچه پرواز کرد.

به کرمِ خاکی کمک کرد تا از زیر برگِ سنگینی بیرون بیاید. به حلزونِ تنها سر زد و با حوصله به حرف‌هایش گوش کرد. به زنبوری که تازه آمده بود، خوش‌بوترین گلِ باغچه را نشان داد.

چند کار خوب دیگر هم کرد...

نزدیک غروب، پیش کفشدوزک برگشت. کفشدوزک خستگی او را دید و گفت: «مهربان بودن با همه سخت است، مگرنه؟»

پروانه آهی کشید و سر تکان داد.

کفشدوزک گفت: «خورشید هر روز این کار را می‌کند! کاش راز مهربانی‌اش را از او بپرسی!»
پروانه خورشید را صدا کرد و پرسید: «تو چطور به همه نور و گرما می‌دهی؟»
خورشید آرام گفت: «خدا من را طوری آفرید که به همه بتابم. او مهربان‌ترین است و خوبی‌هایش را به همه می‌دهد.» و کم‌کم غروب کرد.
پروانه خندید و گفت: «پس برنده‌ی واقعی مسابقه‌ی مهربانی خداست!»
کفشدوزک با لبخند شاخک‌هایش را تکان داد.
پروانه به آسمان پُرستاره نگاه کرد و زیر لب گفت: «خدای عزیزم! تو که آسمان را برای همه قشنگ کردی، کمکم کن مثل تو مهربانی کنم.» و از خستگی زود خوابش برد...

قرآن می‌خوانیم

۱ـ حرف خدای مهربان را واژه به واژه با استفاده از رمزینه یا پس از آموزگار خود بخوانید.

اَلرَّحمانِ الرَّحیمِ ﴿۳﴾

۲ـ فرزندان خوبم! حالا تلاش کنید آیه را از حفظ برای آموزگار خود بخوانید.

۳ـ آیه‌های اوّل تا سوم سوره‌ی «حمد» را با استفاده از رمزینه یادآوری کنید و سپس از حفظ بخوانید.

فکر کن و بگو

۱ـ پروانه در «مسابقه‌ی مهربانی» می‌خواست شبیه چه کسی باشد؟ چرا؟

۲ـ برنده‌ی مسابقه چه کسی بود؟

شادانه

۱ـ کدام یک از تابلوهای زیر آیه ی قرآنی درس را نشان می دهد؟ آن تابلو را رنگ آمیزی کنید.

اَلرَّحمانِ الرَّحیمِ ﴿۳﴾

وَ قولوا لِلنّاسِ حُسنًا

۲ـ آموزگار برای هر یک از شما بادکنک کوچکی را می‌اندازد. هر کسی آن را گرفت، باید یکی از مهربانی‌های خدا را نام ببرد و سپس بادکنک را به آموزگار برگرداند.

تلاش من در خانه

۱ـ آیه‌های اوّل تا سوم سوره‌ی «حمد» را با استفاده از رمزینه یا پس از پدر و مادر تکرار کنید. تلاش کنید آیه‌ها را از حفظ بخوانید.

۲ـ با انجام کدام یک از کارهای زیر می‌توانیم مثل خدا مهربان باشیم؟ با کشیدن لبخند یا اخم نشان دهید.

سوره‌ی «حمد»، آیه‌ی ۴

پروانه و باغ زندگی

یک روزِ گرمِ تابستان، پروانه و کفشدوزک روی گلی تهِ باغ تاب می‌خوردند. با کنجکاوی رفت‌وآمد زنبورها را تماشا می‌کردند. یک‌دفعه پروانه گفت: «این زنبور را نگاه کن! با بال‌هایش زنبورهای کوچک‌تر را باد می‌زند تا خُنَک شوند، ولی کسی توجّهی نمی‌کند.»

بعد زنبور دیگری را نشان داد و گفت: «آن یکی را هم ببین! بقیه را هُل می‌دهد تا خودش زودتر به گل‌های خوب برسد، ولی باز هم کسی توجّهی نمی‌کند.»

آن‌وقت کمی فکر کرد و پرسید: «چرا هیچ کس جواب مهربانی یا نامهربانی را نمی‌دهد؟ یعنی نتیجه‌ی کار خوب و کار بد با هم فرقی ندارند؟ این که عادلانه نیست!»

کفشدوزک سرش را خاراند و گفت: «چه سؤال مهمّی! ولی من جوابش را نمی‌دانم. کاش از خورشید بپرسی.»

پروانه خورشید را صدا کرد و سؤالش را پرسید. خورشید آرام گفت: «خدای مهربان از همه‌ی کارها خبر دارد، پروانه‌ی کوچولو. هر کار مثل دانه‌ای است که می‌کاریم. کار خوب، مثل دانه‌ی گل است و کار بد، مثل دانه‌ی خار؛ ولی ممکن است همان موقع معلوم نشود چه کاشته‌ایم.»

کفشدوزک زود پرسید: «پس کی معلوم می‌شود؟»

خورشید پاسخ داد: «در یک روزِ مخصوص و خیلی مهم که روز حساب و نتیجه است! خداوند در آن روز نتیجه‌ی کارهای همه را نشان می‌دهد. هیچ‌کار خوبی گم نمی‌شود و هیچ‌کار بدی بی‌حساب نمی‌ماند.»

پروانه با شادی گفت: «پس من می‌خواهم یک‌عالم دانه‌ی گل بکارم!»

کفشدوزک خندید و گفت: «من هم همین‌طور!»

بعد هر دو با خوش‌حالی بال‌بال زدند و رفتند... به کجا؟ پیش زنبور مهربان، تا به او کمک کنند.

قرآن می‌خوانیم

۱ـ حرف خدای مهربان را واژه به واژه با استفاده از رمزینه یا پس از آموزگار خود بخوانید.

مالِكِ يَومِ الدّينِ ﴿٤﴾

۲ـ فرزندان خوبم! حالا تلاش کنید آیه را از حفظ برای آموزگار خود بخوانید.

۳ـ آیه‌های اوّل تا چهارم سوره‌ی «حمد» را با استفاده از رمزینه یادآوری کنید و سپس از حفظ بخوانید.

فکر کن و بگو

چطور می‌توانیم در «روز حساب و نتیجه»، خدای مهربان را خشنود کنیم؟

شادانه

۱ـ کدام یک از تابلوهای زیر آیه ی قرآنی درس را نشان می دهد؟ آن تابلو را رنگ آمیزی کنید.

مالِكِ يَومِ الدّينِ ﴿٤﴾

وَ بِالوالِدَينِ اِحسانًا

۲ـ گروه‌های چهار نفره تشکیل دهید، می‌خواهیم مسابقه بدهیم. آموزگار به هر یک از اعضای گروه، یک کارت می دهد روی کارت یکی از آیه‌های (۱ تا ۴) سوره‌ی «حمد» نوشته شده است. هر کدام از شما کارت خود را با صدای بلند و درست بخواند. گروهی که بتواند کارت های بیشتری را درست بخواند، برنده ی مسابقه‌است.

تلاش من در خانه

۱ـ آیه‌های اوّل تا چهارم سوره‌ی «حمد» را با استفاده از رمزینه یا پس از پدر و مادر تکرار کنید. تلاش کنید آیه‌ها را از حفظ بخوانید.

۲ـ در تصویرهای زیر چه کسانی را می‌بینید؟ افراد در هر یک از تصویرها چه کار می‌کنند؟ چه کسانی در «روز حساب و نتیجه » خوش حال هستند؟

درس شانزدهم

سوره‌ی «حمد»، آیه‌ی ۵

انتخاب پروانه

صبح بود و پروانه روی برگی تاب می‌خورد.

کفشدوزک گفت: «می‌آیی بازی کنیم؟»

کرم شب‌تاب گفت: «برایم قصّه می گویی تا بخوابم؟»

پروانه از خودش پرسید: «خدا کدام کار را بیشتر دوست دارد؟»

همان‌وقت، صدای زنبوری را شنید: «کمک! کمک!»

بال زنبور به تار عنکبوتی گیر کرده بود. پروانه با خودش گفت: «خدا حتماً کمک به زنبور را بیشتر دوست دارد.» و زود پیش زنبور پرید تا تار را پاره کند؛ ولی تار هم محکم بود، هم چسبناک. پروانه خسته شد. توی دلش گفت: «خدا جان! کمکم کن!»

کفشدوزک و کرم شب‌تاب تلاش پروانه را دیدند و به کمکش آمدند. سه‌تایی بال زنبور را آزاد کردند. پروانه گفت: «چه جالب! من از خدا کمک خواستم و کمک خدا از راه دوستانم رسید!»
زنبور از پروانه و دوستانش تشکّر کرد و گفت: «من هم از خدا کمک خواستم و کمک خدا از راه شما رسید!»
پروانه گفت: «چه خوب! گاهی کمک خدا از راهی که فکرش را نمی‌کنیم می‌رسد.» آن‌وقت برای کرم شب‌تاب قصّه گفت تا بخوابد. بعد با شادی به کفشدوزک گفت: «حالا بیا برویم بازی!»

قرآن می‌خوانیم

۱ـ حرف خدای مهربان را با استفاده از رمزینه یا پس از آموزگار خود چندین بار بخوانید.

اِیّاکَ نَعبُدُ وَ اِیّاکَ نَستَعینُ ﴿۵﴾

۲ـ فرزندان خوبم! حالا تلاش کنید آیه را از حفظ برای آموزگار خود بخوانید.

۳ـ آیه‌های اوّل تا پنجم سوره‌ی «حمد» را با استفاده از رمزینه یادآوری کنید و سپس از حفظ بخوانید.

فکر کن و بگو

۱ـ پروانه از میان کارهای مختلف، ابتدا کدام کار را انتخاب کرد؟ چرا؟

۲ـ شما برای انجام دادن چه کارهایی دوست دارید از خدا کمک بگیرید؟

شادانه

۱ـ کدام یک از تابلوهای زیر آیه ی قرآنی درس را نشان می دهد؟ آن تابلو را رنگ آمیزی کنید.

بِسمِ اللهِ الرَّحمانِ الرَّحیمِ ﴿۱﴾

اِیّاکَ نَعبُدُ وَ اِیّاکَ نَستَعینُ ﴿۵﴾

۲ـ در گروه های چهارنفره برای مسابقه آماده شوید. آموزگار به هر نفر یک کارت از آیه‌های (۱ تا ۵) سوره‌ی «حمد» را می‌دهد. هر گروهی بتواند کارت‌های بیشتری را درست بخواند برنده‌ی مسابقه است.

تلاش من در خانه

۱ـ آیه‌های اوّل تا پنجم سوره‌ی «حمد» را با استفاده از رمزینه یا پس از پدر و مادر تکرار کنید. تلاش کنید آیه‌ها را از حفظ بخوانید.

۲- در تصویرهای زیر چه کسانی را می‌بینید؟ در هر تصویر چگونه از خدا کمک می‌گیریم؟

هدیه‌ی خورشید

روزی زنبور پشت پنجره‌ی خانه‌ی تهِ باغچه نشست. شنید که دخترکِ باغبان دعا می‌کرد:

«خدا جان! راه درست را به ما نشان بده...»

زنبور تعجّب کرد. راه درست؟ یعنی چه راهی؟ روی گُلی وسط باغچه پرید و آه کشید. پروانه از او پرسید: «چه شده، دوست من؟»

زنبور گفت: «تو می‌دانی راه درست چیست؟»

پروانه گفت: «فکر می‌کنم راهی باشد که از آن خوشت بیاید.»

زنبور تشکّر کرد و به‌طرف کندو پر زد. وسط راه فکر کرد و برگشت. از پروانه پرسید: «تو مطمئنّی راه درست همین راه است؟»

پروانه گفت: «نه، مطمئن نیستم! من همه‌چیز را نمی‌دانم. گاهی اشتباه می‌کنم. از کفشدوزک هم بپرس.»

زنبور از کفشدوزک پرسید. کفشدوزک گفت: «به‌نظر من، راه درست راهی است که راحت و بی‌دردسر باشد.»

زنبور تشکّر کرد و رفت. وسط راه برگشت و از کفشدوزک پرسید: «تو مطمئنّی راه درست همین است؟»

کفشدوزک گفت: «نه! من هم گاهی اشتباه می‌کنم. از یکی دیگر هم بپرس.»

زنبور بالای باغچه پرواز کرد و دید همه مشغول کاری هستند. روی برگی نشست و با صدای بلند پرسید: «پس من از کی سؤال کنم؟»

خورشید آرام گفت: «از همان کسی راهنمایی بگیر که همه‌چیز را می‌داند و هیچ‌وقت اشتباه نمی‌کند.»

زنبور از خورشید تشکّر کرد. آن‌وقت یاد دعای دخترکِ باغبان افتاد. از خدای دانا کمک خواست و دلش گرم و آرام شد. فهمید که راه درست، همان راهی است که خدا از آن خوشش می‌آید.

قرآن می‌خوانیم

۱ـ حرف خدای مهربان را با استفاده از رمزینه یا پس از آموزگار خود چندین بار بخوانید.

اِهدِنَا الصِّراطَ المُستَقیمَ ﴿٦﴾

۲ـ فرزندان خوبم! حالا تلاش کنید آیه را از حفظ برای آموزگار خود بخوانید.

۳ـ آیه‌های اوّل تا ششم سوره‌ی «حمد» را با استفاده از رمزینه یادآوری کنید و سپس از حفظ بخوانید.

فکر کن و بگو

۱ـ دعای دختر باغبان چه بود؟

۲ـ برای پیدا کردن راه درست از چه کسی باید راهنمایی بگیریم؟

شادانه

۱ـ کدام یک از تابلوهای زیر آیه ی قرآنی درس را نشان می دهد؟ آن تابلو را رنگ آمیزی کنید.

اَلحَمدُ لِلّٰهِ رَبِّ العالَمینَ ﴿۲﴾

اِهدِنَا الصِّراطَ المُستَقیمَ ﴿۶﴾

۲ـ آموزگار کارت آیه‌های (۱ تا ۶) سوره‌ی «حمد» را روی تابلو می‌چسباند. شما به نوبت پای تابلو بروید، آموزگار یک آیه را می‌خواند. شما کارت آن را پیدا کنید. سپس یک بار آن را بخوانید تا دوستانتان تکرار کنند.

تلاش من در خانه

۱ـ آیه‌های اوّل تا ششم سوره‌ی «حمد» را با استفاده از رمزینه یا پس از پدر و مادر تکرار کنید. تلاش کنید آیه‌ها را از حفظ بخوانید.

۲ـ با کامل کردن جمله‌ی زیر با خدا حرف بزنید و از او بخواهید که همیشه راه درست را به شما نشان دهد.

خدا جان! .....

بهترین‌های دنیا

روز بعد، پروانه با کنجکاوی از زنبور پرسید: «تو فهمیدی راه درست چیست؟»

زنبور با شادی گفت: «بله! راه درست یعنی انجام دادن کارهایی که خدا دوست دارد.»

پروانه کمی فکر کرد و گفت: «چطور کارهایی را که خدا دوست دارد بشناسیم؟ کسی هست که همه‌ی این کارها را بداند؟»

زنبور گفت: «نمی‌دانم. بیا از خورشید بپرسیم.»

خورشید با مهربانی روی بال‌های آن‌ها تابید و گفت: «بله! من کسانی را می‌شناسم که خدای مهربان راه درست و کارهای خوب را به آن‌ها یاد داده. آن‌ها پیامبران و امامان هستند.»

زنبور پرسید: «پیامبران و امامان چه کسانی هستند؟»

خورشید گفت: «بهترین آدم‌های دنیا.»

زنبور و پروانه سر تکان دادند و یک‌صدا گفتند: «آهان!»

خورشید به زنبور گفت: «تو دعای دخترک باغبان را شنیدی. اگر کمی بیشتر می‌ماندی، آخر دعایش را هم می‌شنیدی.»

زنبور با تعجّب به خورشید نگاه کرد.

خورشید ادامه داد: «دعایش این بود: خدا جان! راه درست را به ما نشان بده؛ راه کسانی که نعمت‌های زیادی به آن‌ها داده‌ای.»

زنبور پرسید: «یعنی آن‌ها همان پیامبران و امامان هستند؟»

خورشید با لبخند گفت: «بله، زنبور کوچولو! خدا آن‌ها را انتخاب کرد تا راه درست را به همه نشان دهند.»

زنبور و پروانه با هم سر تکان دادند و یک‌صدا گفتند: «آهان!»

بعد زنبور از خورشید تشکّر کرد و با شادی به‌طرفِ کندو پرواز کرد.

قرآن می‌خوانیم

۱ـ حرف خدای مهربان را با استفاده از رمزینه یا پس از آموزگار خود چندین بار بخوانید.

صِراطَ الَّذینَ اَنعَمتَ عَلَیهِم

۲ـ فرزندان خوبم! حالا تلاش کنید آیه را از حفظ برای آموزگار خود بخوانید.

۳ـ آیه‌های اوّل تا هفتم سوره‌ی «حمد» را با استفاده از رمزینه یادآوری کنید و سپس از حفظ بخوانید.

فکر کن و بگو

۱ـ آیا زنبور کوچولو معنای راه درست را فهمید؟ معنای آن چه بود؟

۲ـ خدای مهربان چه کسانی را برای راهنمایی ما انتخاب کرده است؟

شادانه

۱ـ کدام یک از تابلوهای زیر آیه ی قرآنی درس را نشان می دهد؟ آن تابلو را رنگ آمیزی کنید.

اَلرَّحمانِ الرَّحیمِ ﴿۳﴾

صِراطَ الَّذینَ اَنعَمتَ عَلَیهِم

۲ـ آیه‌های اوّل تا هفتم سوره‌ی «حمد» را در گروه‌های دونفره برای یکدیگر بخوانید.

تلاش من در خانه

۱ـ از ابتدای سوره‌ی «حمد» تا بخش اوّل آیه‌ی هفتم را با استفاده از رمزینه یا پس از پدر و مادر تکرار کنید. تلاش کنید آیه‌ها را از حفظ بخوانید.

۲ـ سوره‌ی «حمد» را به صورت آیه به آیه با اعضای خانواده بخوانید. یک آیه شما و یک آیه آن‌ها.

دعای زنبور کوچولو

زنبور خیلی دوست داشت درباره‌ی راه درست بیشتر بداند.

روز بعد از خورشید پرسید: «به‌جز راه درستی که پیامبران و امامان نشان داده‌اند، راه دیگری هم وجود دارد؟»

خورشید آهی کشید و گفت: «بله، راه دیگری هم هست، زنبور کوچولو.»

پروانه از راه رسید و حرف‌های خورشید را شنید. با کنجکاوی پرسید: «پس هرکس می‌تواند هر راهی را که بخواهد انتخاب کند؟»

خورشید با اخم جواب داد: «بله، ولی راه دوم اصلاً راه خوبی نیست!»

پروانه با تعجّب شاخک‌هایش را تکان داد. زنبور پرسید: «مگر این راه دوم چه‌جور راهی است؟»

خورشید آرام گفت: «اگر کمی فکر کنی، خودت می‌فهمی.»

زنبور فکر کرد و فکر کرد. پروانه هم کمی فکر کرد، ولی زود حوصله‌اش سر رفت و زیر نور گرم خورشید خوابش برد. ناگهان صدای شادِ زنبور بیدارش کرد: «فهمیدم!»

پروانه با چشم‌های گرد به زنبور نگاه کرد.

زنبور گفت: «راه دوم یعنی انجام دادن کارهایی که خدا دوست ندارد، مگرنه؟»

خورشید آرام خندید و گفت: «آفرین، زنبور کوچولو!»

زنبور بال تکان داد و گفت: «پس واقعاً راه خوبی نیست!»

دست‌های ریزه میزه‌اش را بالا گرفت و زیر لب گفت: «خدا جان! کمکم کن تا از این راه دور بمانم!»

پروانه هم دست‌های کوچکش را بالا گرفت و همین دعا را تکرار کرد.

خورشید با مهربانی روی بال‌های آن‌ها تابید و گفت: «دعایتان قبول باشد، دوستان کوچولوی من!»

قرآن می‌خوانیم

۱ـ حرف خدای مهربان را با استفاده از رمزینه یا پس از آموزگار خود چندین بار بخوانید.

غَيرِالمَغضوبِ عَلَيهِم وَ لَاالضّالّينَ ﴿۷﴾

۲ـ فرزندان خوبم! تلاش کنید بخش اوّل و دوم آیه‌ی هفتم را از حفظ برای آموزگار خود بخوانید.

۳ـ سوره‌ی زیبای «حمد» را با استفاده از رمزینه یادآوری کنید و سپس از حفظ بخوانید.

فکر کن و بگو

۱ـ زنبور کوچولو چه سؤالی داشت؟ پاسخ سؤال او چه بود؟

۲ـ زنبور کوچولو و پروانه چه دعایی کردند؟

شادانه

۱ـ کدام یک از تابلوهای زیر آیه ی قرآنی درس را نشان می دهد؟ آن تابلو را رنگ آمیزی کنید.

مالِكِ يَومِ الدّينِ ﴿٤﴾

غَيرِالمَغضوبِ عَلَيهِم وَ لَاالضّالّينَ ﴿۷﴾

۲ـ آموزگار تصویر هر آیه از سوره‌ی «حمد» را به شما نشان می‌دهد. آن آیه را با صدای بلند بخوانید.

حرف‌های من با خدای مهربان

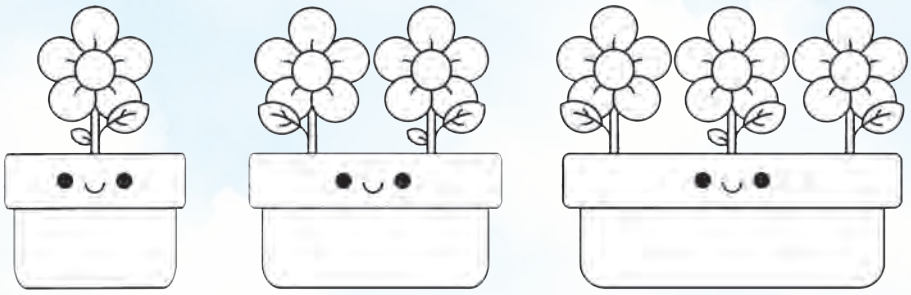
خدای خوبم! تو بهترینی. مهربان‌ترینی. به ما نعمت‌های زیادی دادی تا شاد باشیم و کارهای خوب کنیم و دنیا را زیبا کنیم. کارهای بد را دوست ندارم. می‌خواهم با راهنمایی تو آن قدر کارهای خوب کنم تا تو از من راضی و خشنود باشی.

تلاش من در خانه

۱ـ پس از تمرین درس جدید، سوره‌ی زیبای «حمد» را با استفاده از رمزینه یا پس از پدر و مادر تکرار کنید. تلاش کنید همه‌ی سوره را از حفظ بخوانید.

۲ـ حالا از پدر یا مادر بخواهید سوره‌ی «حمد» را بخوانند. سپس با رنگ‌آمیزی یکی از گلدان‌ها به آن‌ها امتیاز دهید.

قاریان خوب قرآن! سوره‌ی زیبای «حمد» را با استفاده از رمزینه و سپس به صورت دسته‌جمعی چندین بار بخوانید.

بِسمِ اللهِ الـرَّحـمانِ الرَّحیـمِ ﴿۱﴾

اَلـحَمدُ لِلّهِ رَبِّ العالَـمیـنَ ﴿۲﴾

اَلـرَّحـمانِ الـرَّحیـمِ ﴿۳﴾

مالِكِ یَومِ الـدّینِ ﴿٤﴾

اِیّاكَ نَعـبُدُ وَ اِیّاكَ نَستَعیـنُ ﴿٥﴾

اِهـدِنَا الصِّراطَ الـمُستَقیـمَ ﴿٦﴾

صِراطَ الَّـذینَ اَنعَمتَ عَلَیـهِم

غَیـرِ الـمَغضوبِ عَلَیـهِم وَ لَا الضّالّـیـنَ ﴿۷﴾

حالا هر کدام از شما تک تک و داوطلبانه سوره‌ی «حمد» را برای آموزگار بخوانید.

شادانه

آموزگار برای یکی از شما بادکنک کوچکی را می‌اندازد. کسی که آن را گرفت، یک آیه از سوره‌ی «حمد» را بخواند سپس بادکنک را برای یکی دیگر از هم‌کلاسی‌ها بیندازد. فردی که بادکنک را گرفت آیه‌ی بعدی را بخواند.

شعرخوانی: دانش آموزان عزیز، شعر زیر را با همراهی و راهنمایی آموزگار خود به صورت گروهی بخوانید.

مهربان‌تر از همه

شُکر می‌کنم خدا — هر کجا فقط تو را
مهربان‌تر از همه — ای امید قلب ما
ای که آفریده‌ای — ابر و باد و آسمان
آفریده‌ی تو هست — این جهان و آن جهان
می‌روم، به راه راست — راهِ نور و روشنی
دور و گُم نمی‌شوم — چون همیشه با منی

کبری هاشمی

نان‌های بلبل کوچولو!

صبح یک روز پاییزی، بلبل از بالای درختی به جنگل نگاه کرد. برگ‌های زرد و نارنجی زیر نور خورشید می‌درخشیدند. بلبل با خودش گفت: «خدای مهربان چقدر جنگل را زیبا کرده!» و تصمیم گرفت برای تشکّر از او کاری بکند.

بلبل مقداری گندم جمع کرد. دانه‌ها را آرد کرد و با کمی آب و عسل، خمیر درست کرد. پنج نان کوچک پخت و جلوی لانه‌اش چید تا خنک شوند. با خودش گفت: «خیلی خسته شدم! اوّل کمی می‌خوابم، بعد می‌روم دنبال خدا تا نان‌ها را به او هدیه کنم.»

کمی بعد، با صدای گنجشک از خواب پرید: «چه بوی خوشی! اجازه می‌دهی یکی از این نان‌ها را بردارم؟»

بلبل نوکش را باز کرد تا بگوید: «نه نه نه! این‌ها برای خداست!»

امّا فکر کرد: «خدا خیلی مهربان است؛ شاید از تقسیم کردن نان‌ها خوش‌حال شود.» پس به گنجشک اجازه داد و دوباره خوابید.

کمی بعد، طوطی و کبوتر و کلاغ هم اجازه گرفتند و نان بردند. آن‌وقت بلبل دید که فقط یک نان برایش مانده است. فکر کرد برای تشکّر از خدا خیلی کم است. غصّه‌اش شد و به گریه افتاد.

خورشید صدایش را شنید و آرام گفت: «ناراحت نباش، بلبل کوچولو. خدا که نان نمی‌خورد.»

بلبل اشک‌هایش را پاک کرد و با تعجّب به خورشید نگاه کرد. خورشید ادامه داد: «همه به خدا نیاز دارند، ولی او به هیچ‌کس و هیچ‌چیز نیاز ندارد.»

بلبل فکری کرد و پرسید: «پس بروم خدا را بغل کنم تا از او تشکّر کنم؟»

خورشید آرام خندید و گفت: «لازم نیست جایی بروی، خدا همین‌جا کنار توست. تازه، مهربانی را خیلی دوست دارد؛ تو با تقسیم کردن نان‌ها، انگار خیلی محکم بغلش کردی.»

بلبل لبخند زد و زیر لب گفت: «خدا جان! از تو ممنونم، برای این جنگل قشنگ و برای همه‌ی دنیا!»

بعد راه افتاد تا آخرین نان را با مورچه‌های همسایه تقسیم کند.

قرآن می‌خوانیم

۱ـ حرف خدای مهربان را با استفاده از رمزینه یا پس از آموزگار خود چندین بار بخوانید.

بِسمِ اللّٰهِ الرَّحمانِ الرَّحیمِ

قُل هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ ﴿۱﴾

۲ـ فرزندان خوبم! تلاش کنید آیه را از حفظ برای آموزگار خود بخوانید.

۳ـ سوره‌ی «حمد» را با استفاده از رمزینه یادآوری کنید و سپس از حفظ بخوانید.

فکر کن و بگو

۱ـ چرا بلبل کوچولو تصمیم گرفت از خدا تشکّر کند؟

۲ـ آیا بلبل کوچولو توانست از خدا تشکّر کند؟ او چگونه این کار را کرد؟

شادانه

۱ـ کدام یک از تابلوهای زیر آیه ی قرآنی درس را نشان می دهد؟ آن تابلو را رنگ آمیزی کنید.

بِسمِ اللّهِ الرَّحمانِ الرَّحیمِ
قُل هُوَ اللّهُ اَحَدٌ ﴿۱﴾

بِسمِ اللّهِ الرَّحمانِ الرَّحیمِ ﴿۱﴾
اَلحَمدُ لِلّهِ رَبِّ العالَمینَ ﴿۲﴾

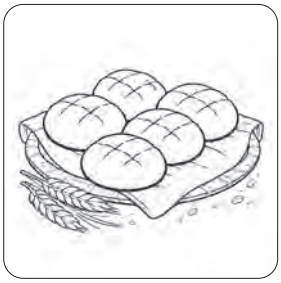
۲ـ داستان «نان های بلبل کوچولو» را به صورت داوطلبانه برای هم کلاسی ها تعریف کنید.

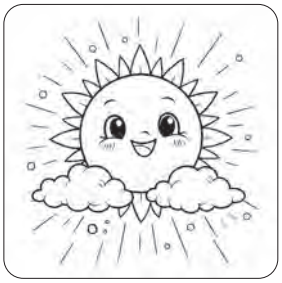

تلاش من در خانه

۱ـ آیه‌ی اوّل سوره‌ی «توحید» را با استفاده از رمزینه یا پس از پدر و مادر تکرار کنید. تلاش کنید آیه را از حفظ بخوانید.

۲ـ با توجّه به تصویرهای زیر، داستان درس را برای اعضای خانواده تعریف کنید. سپس هر تصویر را که دوست دارید رنگ‌آمیزی کنید.

قرآن می‌خوانیم

۱ـ حرف خدای مهربان را با استفاده از رمزینه یا پس از آموزگار خود چندین بار بخوانید.

اَللّٰهُ الصَّمَدُ ﴿۲﴾

۲ـ فرزندان خوبم! تلاش کنید آیه را از حفظ برای آموزگار بخوانید.

۳ـ سوره ی «حمد» و آیه‌های اوّل و دوم سوره‌ی «توحید» را با استفاده از رمزینه یادآوری کنید و سپس از حفظ بخوانید.

شادانه

۱ـ کدام‌یک از تابلوهای زیر آیه‌ی قرآنی درس را نشان می‌دهد؟ آن تابلو را رنگ‌آمیزی کنید.

قُل هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ ﴿۱﴾

اَللّٰهُ الصَّمَدُ ﴿۲﴾

۲ـ هر کدام از شما یک نقش را انتخاب کنید و نمایش داستان «نان‌های بلبل کوچولو» را اجرا کنید.

تلاش من در خانه

۱ـ آیه‌های اوّل و دوم سوره‌ی «توحید» را با استفاده از رمزینه یا پس از پدر و مادر تکرار کنید. تلاش کنید آیه را از حفظ بخوانید.

۲ـ با استفاده از رمزینه، داستان «نان‌های بلبل کوچولو» را دوباره گوش کنید و نوشته‌ی زیر را تکمیل کنید:

بلبل اشک‌هایش را پاک کرد و با تعجّب به خورشید نگاه کرد.

خورشید ادامه داد: «همه به ..... نیاز دارند، ولی او به هیچ کس و هیچ چیز نیاز .....».

قرآن می‌خوانیم

۱ـ حرف خدای مهربان را با استفاده از رمزینه یا پس از آموزگار خود چندین بار بخوانید.

لَم یَلِد وَ لَم یولَد ﴿۳﴾

۲ـ فرزندان خوبم! تلاش کنید آیه را از حفظ برای آموزگار بخوانید.

۳ـ سوره‌ی «حمد» و آیه‌های اوّل تا سوم سوره‌ی «توحید» را با استفاده از رمزینه یادآوری کنید و سپس از حفظ بخوانید.

شادانه

۱ـ کدام‌یک از تابلوهای زیر آیه‌ی قرآنی درس را نشان می‌دهد؟ آن تابلو را رنگ‌آمیزی کنید.

لَم یَلِد وَ لَم یولَد ﴿۳﴾

وَ لَم یَکُن لَهُ کُفُوًا اَحَدٌ ﴿٤﴾

۲ـ قسمت اوّل هر آیه را به قسمت دوم آن وصل کنید.

بِسمِ اللّٰهِ الرَّحمانِ ○	○ اَحَدٌ
قُل هُوَ اللّٰهُ ○	○ الرَّحیمِ
اَللّٰهُ ○	○ وَ لَم یولَد
لَم یَلِد ○	○ الصَّمَدُ

تلاش من در خانه

۱ـ آیه‌های اوّل تا سوم سوره‌ی «توحید» را با استفاده از رمزینه یا پس از پدر و مادر تکرار کنید. تلاش کنید آیه‌ها را از حفظ بخوانید.

۲ـ با نوشتن شماره‌های ۱ تا ۳ ترتیب آیه‌های سوره‌ی «توحید» را مشخص کنید.

اَللّٰهُ الصَّمَدُ ﴿ ﴾ قُل هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ ﴿ ﴾ لَم یَلِد وَ لَم یولَد ﴿ ﴾

قرآن می‌خوانیم

۱ـ حرف خدای مهربان را با استفاده از رمزینه یا پس از آموزگار خود چندین بار بخوانید.

وَ لَم یَکُن لَهُ کُفُوًا اَحَدٌ ﴿۴﴾

۲ـ فرزندان خوبم! تلاش کنید آیه را از حفظ برای آموزگار بخوانید.

۳ـ سوره‌های «حمد» و «توحید» را با استفاده از رمزینه یادآوری کنید و سپس از حفظ بخوانید.

شادانه

۱ـ کدام‌یک از تابلوهای زیر آیه‌ی قرآنی درس را نشان می‌دهد؟ آن تابلو را رنگ‌آمیزی کنید.

وَ لَم یَکُن لَهُ کُفُوًا اَحَدٌ ﴿۴﴾

لَم یَلِد وَ لَم یولَد ﴿۳﴾

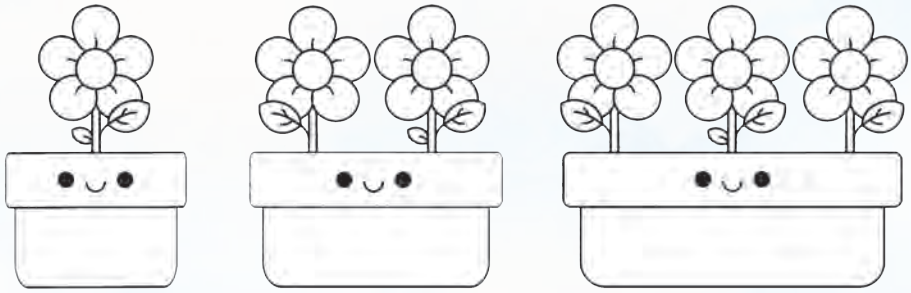
۲ـ گروه‌های پنج نفره برای مسابقه تشکیل دهید. آموزگار کارت‌های سوره‌ی «توحید» را به هر گروه می‌دهد. هر گروه بتواند سریع‌تر کارت‌ها را به ترتیب بچیند برنده‌ی مسابقه است.

تلاش من در خانه

۱ـ سوره‌ی «توحید» را با استفاده از رمزینه یا پس از پدر و مادر تکرار کنید. تلاش کنید سوره را از حفظ بخوانید.

۲ـ حالا از پدر یا مادر بخواهید سوره‌ی «توحید» را بخوانند. سپس با رنگ‌آمیزی یکی از گلدان‌ها به آن‌ها امتیاز دهید.

قاریان خوب قرآن! سوره‌ی زیبای «توحید» را با استفاده از رمزینه و سپس به صورت دسته‌جمعی چندین بار بخوانید.

بِسمِ اللّٰهِ الرَّحمانِ الرَّحیمِ ﴿۱﴾

قُل هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ ﴿۱﴾

اَللّٰهُ الصَّمَدُ ﴿۲﴾

لَم یَلِد وَ لَم یولَد ﴿۳﴾

وَ لَم یَکُن لَهُ کُفُوًا اَحَدٌ ﴿٤﴾

حالا به صورت تک‌تک و داوطلبانه سوره‌ی توحید را برای آموزگار بخوانید.

شادانه

۱ـ آموزگار برای یکی از شما بادکنک کوچکی را می‌اندازد. کسی که آن را گرفت، یک آیه از سوره‌ی «توحید» را بخواند و سپس بادکنک را برای یکی از هم‌کلاسی‌ها بیندازد. نفری که بادکنک را گرفت آیه‌ی بعدی را بخواند.

۲ـ افراد زیر را می شناسید؟ آیا می دانید آن ها در زمینه ی خواندن و حفظ قرآن به چه موفّقیت هایی رسیده اند؟

صالح مهدی‌زاده

حنانه خلفی

۳ـ با استفاده از رمزینه تلاوت آقا صالح و حنانه خانم را گوش دهید.

شعرخوانی: دانش آموزان عزیز، شعر زیر را با همراهی و راهنمایی آموزگار خود به صورت گروهی بخوانید.

آفریدگار ما

رفتم کنار دریا
گفتم: بگو خدا کیست؟
دریا به گوش من گفت:
مثل خدا کسی نیست!
او آفریدگارِ
کوه و درخت و دریاست
دانا و پاک و زیبا
بخشنده و تواناست
بابای بچه‌ها نیست
امّا برای آن‌ها
هم آفریده مادر
هم آفریده بابا

کبریٰ هاشمی

فصل چهارم

گفت‌وگوی من با خدای مهربان

در این فصل دانش‌آموزان در فرایندی ساده و انگیزشی با وضو و نماز دو رکعتی به عنوان عبادتی که در آن با خدا حرف می‌زنند آشنا می‌شوند.

درس بیست و یکم

به همین سادگی

نونوکی برای اوّلین بار از لانه پر کشید. بالای شهر پرواز کرد. وقتی برگشت به مامان‌گنجشک گفت: «چه دنیای بزرگ و جالبی!»

آن‌وقت آه کشید و گفت: «ولی وقتی پرواز بلد نبودم، با خدا حرف می‌زدم. امروز حواسم به چیزهای جدید پرت شد و به یاد خدا نبودم. چه‌کار کنم؟»

مامان‌گنجشک گفت: «چه سؤال خوبی! خودت سعی کن راه حلّی پیدا کنی. آن‌وقت به من هم یاد بده. من هم گاهی فراموش می‌کنم به یاد خدا باشم.»

نونوکی با تعجّب پرسید: «شما هم؟» و پَر کشید تا جواب سؤالش را پیدا کند.

چند روز بعد، نزدیک غروب، نونوکی با ذوق گفت: «می‌آیی چیزی نشانت بدهم، مامانی؟»

مامان گنجشک پرسید: «راه‌حلّی پیدا کردی؟»

نونوکی سر تکان داد و مامانش را با خودش بُرد. با هم بالای شهر پرواز کردند و روی گنبد فیروزه‌ای نشستند.

نونوکی خیابان را نشان داد و گفت: «ببین آدم‌ها چه‌قدر سرشان شلوغ است! ولی راه قشنگی دارند تا وسط این همه کار، به یاد خدا هم باشند.»

بعد به غروب خورشید نگاه کرد و گفت: «الآن وقت آواز مخصوص است... گوش کن!»

مامان گنجشک گوش داد و فریاد کشید: «چه آواز قشنگی!»

نونوکی با شادی گفت: «آوازِ یاد خدا است. با شنیدنش، آدم‌ها کارشان را چند دقیقه رها می‌کنند و کمی با خدا حرف می‌زنند.»

مامان گنجشک گفت: «چه راه‌حلّ جالبی! تمرین یاد خدا!»

نونوکی با شادی گفت: «ما هم اگر لانه‌مان را اینجا بسازیم، با شنیدن این آواز به یاد خدا می‌افتیم. این‌طوری کم‌کم یاد می‌گیریم همیشه به یاد او باشیم. به همین سادگی!»

فکر کن و بگو

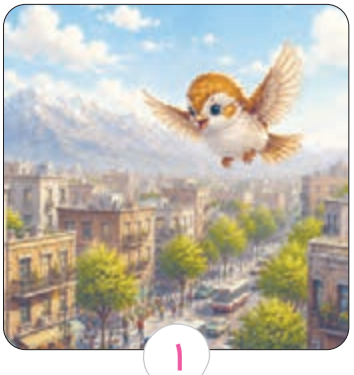
۱ـ سؤال «نونوکی» چه بود؟ چه جوابی برای آن پیدا کرد؟

۲ـ آیا می‌دانی نام «آوازِ مخصوصِ یادِ خدا» چیست؟

شادانه

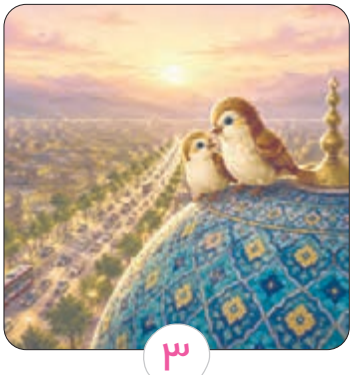
فرزندان عزیزم! کلاس را به چند گروه تقسیم کنید. هر گروه یک قصّه‌گو و چند بازیگر داشته باشد. قصّه‌گو با دیدن هر تصویر ماجرای سفر نونوکی را تعریف کند و دوستانش هم‌زمان نقش شخصیت‌های داستان را بازی کنند.

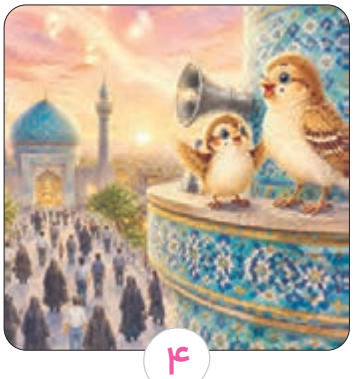
۱

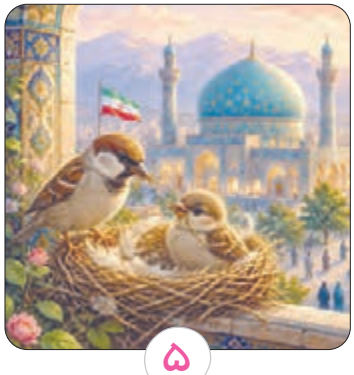
۲

۳

۴

۵

تلاش من در خانه

۱ـ داستان «به همین سادگی» را برای اعضای خانواده تعریف کنید یا با رمزینه گوش دهید. به دوستانتان بگویید چه چیزهای مهمّی از این داستان یاد گرفتید؟

۲ـ این سخن خدای مهربان را بخوان و بگو چرا نماز می‌خوانیم؟

«[بنده‌ی خوب من] برای این‌که یاد من باشی نماز بخوان.»

(قرآن کریم، سوره‌ی طه، آیه‌ی ۱۴)

درس بیست و دوم

آمادگی برای حرف زدن با خدا

روز بعد، ماهان‌گنجشک و نونوکی لانه‌ی جدیدی را کنار گنبد فیروزه‌ای ساختند. کمی بعد، خورشید به وسط آسمان رسید و صدای آواز مخصوص درآمد. نونوکی به خیابان نگاه کرد و با شادی گفت: «نگاه کن ماهانی! چقدر بچّه دارند به اینجا می‌آیند!»

بالای حوض وسط حیاط مسجد چرخید. با تعجّب از ماهان‌گنجشک پرسید: «این آدم‌ها دارند چه‌کار می‌کنند؟ چرا دست و صورتشان را اینجا می‌شویند؟ چرا روی سر و پاهایشان دست خیس می‌کشند؟»

ماهان‌گنجشک گفت: «من نمی‌دانم نونوکی جان. برو خودت راز این کار را پیدا کن.»

نونوکی دور گنبد چرخید. کبوتر پیری را گوشه‌ی حیاط دید. کنارش نشست و سؤال‌هایش را پرسید. کبوتر پیر گفت: «خدای مهربان این کار را به آدم‌ها یاد داده تا خودشان را برای نماز آماده کنند.»

نونوکی کمی فکر کرد و پرسید: «یعنی با این کار یادشان می‌آید که وقت حرف زدن با خدا چقدر مهم است؟»

کبوتر پیر سر تکان داد و گفت: «بله! انگار در دلشان به خدا می‌گویند: خداجان، دارم آماده می‌شوم تا با تو حرف بزنم!»

نونوکی با شادی بال‌بال زد و گفت: «چه کار قشنگی!»

از کبوتر پیر تشکّر کرد و به لانه برگشت، تا جواب سؤال‌هایش را به مامان گنجشک بگوید.

تمرین وضو*

۱ شستن صورت

۲ شستن دست راست

۳ شستن دست چپ

۴ دست کشیدن روی سَر

۵ دست کشیدن روی پای راست

۶ دست کشیدن روی پای چپ

تمرین وضو

با توجّه به وضو گرفتن آموزگار مهربان خود، هر مرحله را مانند او تمرین کنید.

* آموزگار گرامی! شایسته است این درس، دست کم در دو جلسه برنامه ریزی و اجرا شود. افزون بر آن تا پایان این فصل در هر جلسه‌ی آموزشی یک یا چند نفر از دانش‌آموزان به صورت داوطلبانه وضو را اجرا کنند.

فکر کن و بگو

۱ـ آیا می دانید نام کاری که نونوکی از آدم‌ها دید چه بود؟ راز این کار آدم‌ها چه بود؟

۲ـ ترتیب تصاویر زیر را با نوشتن شماره نشان دهید.

شادانه

به تصویرهای زیر نگاه کنید و با شماره ترتیب انجام دادن آن‌ها را مشخّص کنید.

تلاش من در خانه

گل‌های باایمان! تلاش کنید در خانه با کمک پدر یا مادر وضو بگیرید.

درس بیست و سوم نماز، حرف زدن با خدای مهربان

جلسه ی اوّل

فرزندان باایمان! خدای مهربان ما را آفریده و به ما فرموده که نماز بخوانیم. با خواندن نماز خدای مهربان از ما خشنود می‌شود؛ چون هم به حرف او گوش داده‌ایم و هم از نعمت‌هایش تشکّر کرده‌ایم. در این درس نماز دو رکعتی را تمرین می کنیم.

رکعت اوّل

شروع نماز (گفتن اَللّٰهُ اَکبَر)

برای شروع نماز ابتدا دست‌ها را بالا می‌آوریم و می گوییم:

اَللّٰهُ اَکبَر

خواندن سوره‌های «حمد» و «توحید»

پس از گفتن «اَللّٰهُ اَکبَر»، سوره‌ی «حمد» و سوره‌ی «توحید» را می‌خوانیم.

فکر کن و بگو

۱ـ برای شروع نماز چه می‌گوییم؟

۲ـ در ابتدای نماز بعد از گفتن «اَللّٰهُ اَکبَر» چه می‌خوانیم؟

تمرین نماز

۱ـ فرزندان خوبم! یک بار به صورت دسته‌جمعی کارهایی که از نماز یاد گرفته‌اید را انجام دهید.

۲ـ هر یک از شما به صورت داوطلبانه در جلوی کلاس کارهایی که از نماز یاد گرفته‌اید را اجرا کنید.

تلاش من در خانه

در خانه با کمک پدر یا مادر، کارهایی که تاکنون از نماز یاد گرفته‌اید را اجرا کنید.

رکوع

عزیزانم! یک بار کارهایی که از نماز یاد گرفته‌اید را انجام دهید:

«اَللّٰهُ اَکبَر»

خواندن «حمد» و «توحید»

پس از آن خم می‌شویم و دست‌ها را روی زانو می گذاریم و سه بار می گوییم:

سُبحانَ اللّٰه

فکر کن و بگو

۱ـ چطور رکوع می‌کنیم؟ با علامت (√) مشخّص کنید.

۲ـ هنگام رکوع چه می‌گوییم؟

تمرین نماز

۱ـ فرزندان خوبم! یک بار به صورت دسته‌جمعی کارهایی که از نماز یاد گرفته‌اید را انجام دهید.

۲ـ به صورت تک تک و داوطلبانه در جلوی کلاس رکوع را انجام دهید و سه بار «سُبحانَ الله» را بگویید.

تلاش من در خانه

در خانه با کمک پدر یا مادر، کارهایی که تاکنون از نماز یاد گرفته‌اید را اجرا کنید.

دو سجده

فرزندان باایمان! یک بار کارهایی که از نماز یاد گرفته‌اید را انجام دهید:

« اَللّٰهُ اَکبَر »

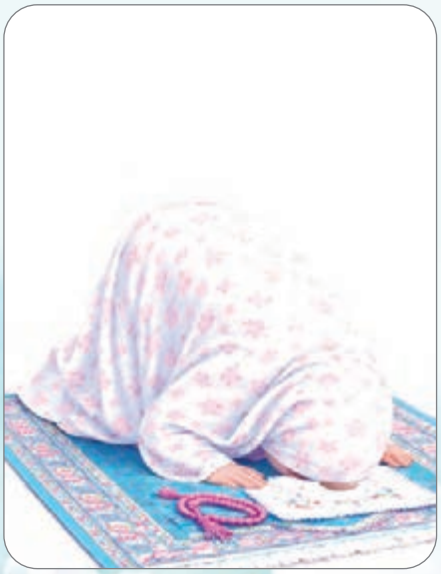
خواندن «حمد» و «توحید»

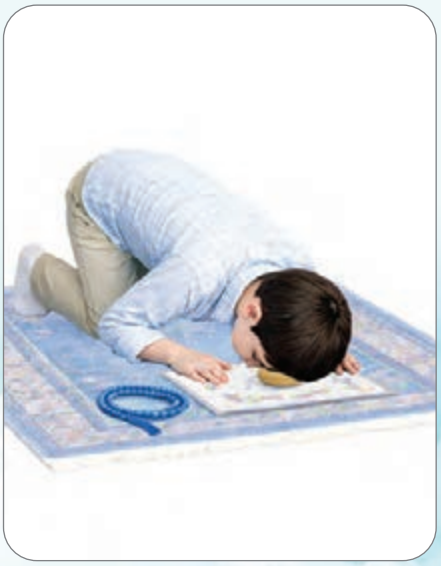

رکوع

پس از آن کمی می‌ایستیم. سپس به سجده می‌رویم. یعنی پیشانی خود را روی مُهر می گذاریم و سه بار می گوییم:

سُبحانَ اللّٰه

فکر کن و بگو

۱ـ چطور سجده می‌کنیم؟ با علامت (√) مشخّص کنید.

۲ـ هنگام سجده چه می‌گوییم؟

تمرین نماز

۱ـ فرزندان خوبم! به صورت داوطلبانه کارهایی که از نماز یاد گرفته‌اید را برای هم‌کلاسی‌هایتان اجرا کنید.

۲ـ هر یک از شما به صورت داوطلبانه در جلوی کلاس بر روی سجّاده بنشینید و دو «سجده» و سه بار «سُبحانَ الله» گفتن در هر سجده را تمرین کنید.

تلاش من در خانه

در خانه با کمک پدر یا مادر، کارهایی که تاکنون از نماز یاد گرفته‌اید را اجرا کنید.

رکعت دوم

گل‌های خندان! یک بار کارهایی که از نماز یاد گرفته‌اید را انجام دهید:

«اَللّٰهُ اَکبَر»

خواندن «حمد» و «توحید»

رکوع

ایستادن

دو سجده

پس از آن بلند می‌شویم و می‌ایستیم و دوباره سوره‌های «حمد» و «توحید» را می‌خوانیم.

قنوت (دعا کردن در نماز)

سپس قنوت را انجام می‌دهیم. یعنی دست‌های خود را بالا می‌بریم و دعا می‌کنیم. مثلاً می‌توانیم برای پیامبر مهربان و خانواده‌ی پاک او دعا کنیم و بر آنان درود بفرستیم و بگوییم:

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّد

بعد از آن دوباره رکوع و دو سجده را مانند رکعت اوّل انجام می‌دهیم.

فکر کن و بگو

۱ـ چطور قنوت را انجام می‌دهیم؟ با علامت (√) مشخّص کنید.

۲ـ هنگام قنوت چه می‌گوییم؟

تمرین نماز

۱ـ فرزندان خوبم! به صورت داوطلبانه کارهایی که از نماز یاد گرفته‌اید را برای هم‌کلاسی‌هایتان اجرا کنید.

۲ـ به صورت داوطلبانه در جلوی کلاس دعا کردن نماز را تمرین کنید.

تلاش من در خانه

در خانه با کمک پدر یا مادر، کارهایی که تاکنون از نماز یاد گرفته‌اید را اجرا کنید.

تَشَهُّد*

دانش‌آموزان عزیز! یک بار کارهایی که از نماز یاد گرفته‌اید را انجام دهید:

رکعت اوّل

«اَللّٰهُ اَکبَر»

خواندن «حمد» و «توحید»

رکوع

ایستادن

دو سجده

رکعت دوم

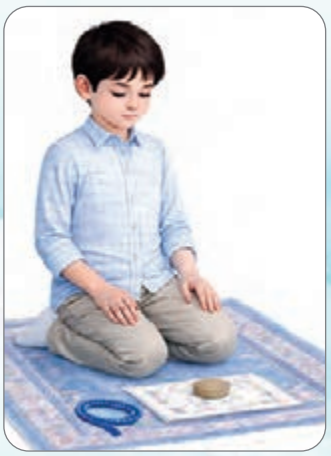
خواندن سوره‌های «حمد» و «توحید» ـ قنوت (دعا کردن) ـ رکوع ـ ایستادن ـ دو سجده

بعد از دو سجده می‌نشینیم و «تَشَهُّد» را می‌خوانیم و می گوییم:

اَشهَدُ اَن لا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰه وَحدَهُ لا شَریکَ لَه

وَ اَشهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا عَبدُهُ وَ رَسولُه اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّد

* آموزگار گرامی! برای یادگیری آسان «تشهّد»، چهار جلسه‌ی آموزشی در نظر گرفته شده است. هر جمله در یک جلسه تمرین می‌شود. در هر جلسه از ابتدای «تشهّد» یادآوری و تمرین دوباره می‌شود، سپس جمله‌ی جدید اضافه می‌شود. در عین حال حفظ کامل الزامی نیست و تلاش می کنیم با تشویق و ترغیب و تمرین آسان و خوشایند، دانش آموزان را با اذکار آشنا نموده و احساس علاقه و انگیزه برای یادگیری نماز را در آنان تقویت کنیم.

فکر کن و بگو

۱ـ کدام تصویر «تَشَهُّد» را نشان می دهد؟

۲ـ هنگام تَشَهُّد چه می‌گوییم؟

تمرین نماز

۱- فرزندان خوبم! به صورت داوطلبانه کارهایی که از نماز یاد گرفته‌اید را برای هم‌کلاسی‌هایتان اجرا کنید.

۲- به صورت داوطلبانه در جلوی کلاس روی سجّاده بنشینید و «تَشَهُّد» نماز را تا جایی که یاد گرفته‌اید تمرین کنید.

تلاش من در خانه

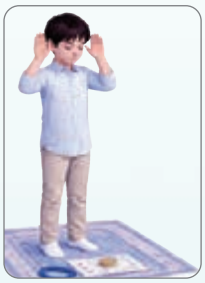
در خانه با کمک پدر یا مادر، کارهایی که تاکنون از نماز یاد گرفته‌اید را اجرا کنید.

سلام*

عزیزان مهربان! یک بار کارهایی که از نماز یاد گرفته‌اید را انجام دهید:

رکعت اوّل

«اَللّٰهُ اَکبَر» گفتن ـ خواندن سوره‌ی «حمد» و «توحید» ـ رکوع ـ ایستادن ـ دو سجده

«اَللّٰهُ اَکبَر»

خواندن «حمد» و «توحید»

رکوع

ایستادن

دو سجده

رکعت دوم

خواندن سوره‌ی «حمد» و «توحید» ـ قنوت (دعا کردن) ـ رکوع ـ ایستادن ـ دو سجده ـ تَشَهُّد

پس از تشهّد، سلام نماز را انجام می‌دهیم و می گوییم:

اَلسَّلامُ عَلَیکَ اَیُّهَا النَّبِیُّ وَ رَحمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَکاتُه

اَلسَّلامُ عَلَینا وَ عَلیٰ عِبادِ اللّٰهِ الصّالِحین

اَلسَّلامُ عَلَیکُم وَ رَحمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَکاتُه

*آموزگار گرامی! برای یادگیری آسان «سلام» نماز، سه جلسه‌ی آموزشی در نظر گرفته شده است. هر جمله در یک جلسه تمرین می‌شود. در هر جلسه بعد از یادآوری جمله‌های پیشین «سلام»، جمله‌ی جدید اضافه و تمرین می‌شود. در عین حال حفظ کامل الزامی نیست و تلاش می کنیم با تشویق و ترغیب، دانش آموزان را نسبت به تمرین اذکار علاقه مند کنیم.

فکر کن و بگو

۱- در کدام تصویر دختر خانم با ایمان در حال انجام دادن «سلام» در نماز است؟

۲ـ هنگام سلامِ نماز چه می‌گوییم؟

تمرین نماز

۱ـ فرزندان خوبم! به صورت داوطلبانه کارهایی که از نماز یاد گرفته‌اید را برای هم‌کلاسی‌هایتان اجرا کنید.

۲ـ به صورت داوطلبانه در جلوی کلاس روی سجّاده بنشینید و «سلامِ» نماز را تا جایی که یاد گرفته‌اید تمرین کنید.

تلاش من در خانه

در خانه با کمک پدر یا مادر، کارهایی که تاکنون از نماز یاد گرفته‌اید را اجرا کنید.

آموزگار گرامی! لطفاً با هدف تقویت انگیزه و شیرین کردن تجربه‌ی یادگیری نماز، «جشن آغاز یادگیری نماز» را با همکاری و مشارکت والدین برنامه‌ریزی و اجرا کنید. تلاوت زیبای یکی از دانش‌آموزان، خوشامدگویی کوتاه آموزگار و توضیح هدف جشن، اجرای دسته‌جمعی یک وضو و نماز دو رکعتی، قصّه‌گویی، بازی، اجرای مسابقه‌ی کوتاه و اعطای یک هدیه‌ی ویژه از برنامه‌های پیشنهادی است.

جشن نماز

دانش‌آموزان عزیز! با استفاده از رمزینه و یا به کمک آموزگار و خانواده سرود «نماز» را تمرین کنید و در جشن نماز به همراه دوستان خود بخوانید.

